

Rapport från Riksantikvarieämbetet

Ekonomisk värdering av kulturmiljön

Resultat från värderingsstudier av kulturresevat i Småland

2010

Riksantikvarieämbetet
Box 5405
114 84 Stockholm
www.raa.se
riksant@raa.se

Omslagsfoto: Åsens by

Förord

Milljömålsmyndigheterna ansvarar för att göra samhällsekonomiska konsekvensanalyser av olika åtgärdsförslag i syfte att ge allsidiga och tillförlitliga underlag för politiska beslut. Kraven på att redovisa såväl nytta med som kostnad för miljöförbättrande åtgärder har skärpts. Svårigheten med att mäta just nyttan gör dock att det finns en risk för att denna undervärderas.

Värdering av kulturmiljön avser både mätbara värden och värden som inte direkt kan kvantifieras, exempelvis sådant som vår kulturmiljö kan erbjuda i termer av upplevelser, ökad kunskap, förståelse med mera. För dessa icke-marknadsvaror finns särskilda värderingsmetoder tillgängliga för att skatta förändringar i konsument- och producentöverskott. Sådana metoder ger en möjlighet att ta reda på de samhällsekonomiska effekterna av åtgärder för miljön.

I rapporten redovisas två ekonomiska värderingsmetoder och deras användbarhet för en värdering av kulturmiljön; i det här fallet en värdering av kulturmiljön i två befintliga och ett blivande kulturresevat. Studierna är en fortsättning av rapporten ”Metodhandledning i samhällsekonomisk konsekvensanalys, Riksantikvarieämbetet 2008” i vilken två av de miljövärderingsmetoder som beskrivs i rapporten prövas. Studierna bidrar till diskussionen om hur vi kan värdera kvalitativa värden i kulturmiljön och de visar att de ekonomiska metoderna kan användas för att värdera kulturmiljön. Få eller inga värderingsstudier har gjorts tidigare för kulturmiljön. Föreliggande arbete bidrar förhoppningsvis till inledningen på arbetet med att på ett nytt sätt närma sig värderingar av kulturmiljöer.

Studien har genomförts och författats av Tore Söderqvist och Åsa Soutukorva från Enveco Miljöekonomi AB. Författarna ansvarar för analysen och resultatet som presenteras i rapporten. Enkätfrågorna har tagits fram i dialog med Riksantikvarieämbetet, Boverket, Länsstyrelsen i Örebro, Länsstyrelsen i Jönköping, Stiftelsen kulturresevatet Åsens by och Örebro länsmuseum. Projektet har möjliggjorts genom projektmedel från miljömålsrådet.

Stockholm februari 2010

Birgitta Johansen, avdelningschef

Innehåll

Förord	3
Sammanfattning.....	5
1. Inledning.....	7
2 Allmänt om värderingsmetoderna	9
2.1 Scenariovärderingsmetoden	9
2.2 Resekostnadsmetoden.....	10
3 Genomförandet av studierna	11
3.1 Val av kulturreservat samt formulering av enkätfrågor	11
3.2 Genomförande av scenariovärderingsstudien	12
3.3 Genomförande av resekostnadsstudien	15
4 Resultat	17
4.1 Scenariovärderingsstudien av Högarps by	17
4.2 Resekostnadsstudien av Åsens by	23
5 Slutsatser samt avslutande diskussion	34
5.1 Scenariovärderingsstudien.....	34
5.2 Resekostnadsstudien	36
5.3 Avslutande diskussion.....	38
Referenser	40
Bilaga 1: Orsak att inte betala för att Högarps by ska bli kulturreservat	41
Bilaga 2: Orsaker att betala för att Högarps by ska bli kulturreservat?	45
Bilaga 3: Enkätfrågor för scenariovärderingsstudien av Högarps by	48
Bilaga 4: Enkätfrågor för resekostnadsstudien i Åsens by	58
Bilaga 5: Resultat samtliga enkätfrågor för Högarps by	66
Bilaga 6: Resultat samtliga enkätfrågor för Åsens by.....	73
Bilaga 7: Enkätfrågor för resekostnadsstudien i Pershyttan.....	87
Bilaga 8: Resultat samtliga enkätfrågor för Pershyttan	95

Sammanfattning

Denna rapport presenterar och diskuterar resultaten från två studier som genomförts under 2009 med syfte att testa etablerade miljövärderingsmetoder och deras användbarhet för ekonomisk värdering av kulturmiljön. En viktig del av detta syfte är att projektet ska bidra till förbättrade samhällsekonomiska konsekvensanalyser. Två värderingsmetoder (scenariovärderingsmetoden och resekostnadsmetoden) har tillämpats på två småländska kulturreservat, ett planerat i Högarps by och ett befintligt i Åsens by. Data samlades in genom tre enkätundersökningar. Förutom för Högarps by och Åsens by genomfördes även en enkätundersökning i det befintliga kulturreservatet Pershyttans Bergmansby i Närke. Antalet observationer från Pershyttan blev dock för litet för att möjliggöra en tillämpning av resekostnadsmetoden.

Resultaten indikerar att scenariovärderingsmetoden på ett tillfredsställande sätt kan tillämpas för värdering av kulturreservat. Den sammanlagda betalningsviljan för Högarps by har skattats till 2 Mkr/år. Slutsatsen av detta är alltså att det vore samhällsekonomiskt lönsamt att inrätta kulturreservatet om kostnaderna för inrättandet skulle understiga 2 Mkr/år. Dock kan det konstateras att det är svårt att bedöma hur rimligt detta resultat är eftersom det knappt finns något att jämföra med. En jämförelse som låter sig göras är den med resultaten från resekostnadsstudien i Åsens by. Det ekonomiska värdet av Åsens by beräknas med hjälp av en zonal resekostnadsanalys till 3,6 Mkr/år. Att detta värde är högre än värdet för Högarps by är rimligt, eftersom i jämförelse med Åsens by måste Högarps by bedömas vara en mycket mindre besökt och mindre välkänd plats, vilket innebär att det ekonomiska värdet av Åsens by kan förväntas överstiga värdet av Högarps by med väsentliga belopp. Eftersom icke-besökarens värdering av Åsens by inte fångas in av en resekostnadsstudie torde det totala ekonomiska värdet av Åsens by dessutom ligga betydligt över 3,6 Mkr/år.

Vidare tyder resultaten av resekostnadsstudien på att metoden kan användas för att värdera kulturreservat ekonomiskt, men det finns ett antal empiriska utmaningar som genom denna studie blivit uppenbara. Definitionen av zoner är en sådan utmaning. I fallet Åsens by har över 70 procent av respondenterna rest från en och samma zon, nämligen Jönköpings län. Den geografiska spridningen av respondenter är alltså mycket låg vilket försvårar den statistiska analysen som ju bygger på en geografisk zonindelning. Före en framtida

tillämpning av metoden bör det noga utvärderas om en tillräcklig variation i datamaterialet beträffande resekostnader kan erhållas genom att dela ut enkäter till kulturreservatets besökare, eller om det är att föredra att använda sig av ett slumpmässigt urval av befolkningen i det område varifrån besökare i första hand kan förväntas komma ifrån. Om en plats kännetecknas av stort allmänintresse för hela nationen, så att besökare i hög grad kan förväntas komma från hela landet, torde det finnas en relativt hög sannolikhet för att den önskvärda variationen kan erhållas från enkäter som delas ut på plats. För att metoden att dela ut enkäter till besökare ska fungera tillfredsställande visar erfarenheterna från Åsens by respektive Pershyttans Bergmansby att det i alla händelser krävs särskilda insatser på själva platsen för att få tillräckligt många besökare att fylla i en enkät. Specialinsatserna i Åsens by där personal aktivt sökte upp besökare för att få dem att fylla i enkäter var exempelvis troligen av stor betydelse.

Sammanfattningsvis har studierna bidragit till att väsentligt öka kunskapen om värderingsmetoderna och deras användbarhet för värdering av kulturmiljöer. En rad empiriska utmaningar har kunnat pekats ut vilket är lovande om fler studier på området genomförs i framtiden. Vidare är datamaterialet som samlats in rikt och erbjuder en stor potential för fördjupade analyser.

1 Inledning

I den senaste fördjupade utvärderingen av miljö kvalitetsmålen (2008) föreslog Riksantikvarieämbetet bland annat att drygt 70 kulturreservat inrättas fram till 2020. Skyddsinstrumentet kulturreservat infördes 1999 med miljöbalken. Avsikten med kulturreservat som skyddsinstrument är att möjliggöra vård och bevarande av värdefulla kulturpräglade landskap.

I arbetet med den fördjupade utvärderingen av miljömålsarbetet har Miljömålsrådet i sina riktlinjer efterlyst samhällsekonomiska konsekvensanalyser. Miljömålsmyndigheterna har ansvar för att göra samhällsekonomiska konsekvensanalyser av åtgärdsförslag i syfte att ge allsidiga och tillförlitliga underlag för politiska beslut. Kostnader och nyttor med ett åtgärdsförslag ska kunna vägas mot varandra och detta ställer krav på en bättre bedömning av miljönyttan.

Det har vid flera tillfällen, bland annat i Riksantikvarieämbetet (2008), konstaterats att det idag finns en brist på tillämpningar av erkända och vedertagna metoder för samhällsekonomiska konsekvens- och kostnadseffektivitetsanalyser av förändringar som berör kulturmiljön, speciellt när det gäller kvalitativa konsekvenser. Kvantifiering och monetarisering av nyttor som kan kopplas till kulturmiljön är ett tämligen utforskat område. Viktigt att poängtera är dock att det endast i undantagsfall är möjligt i en samhällsekonomisk konsekvensanalys att uttrycka alla identifierade nyttor och kostnader i monetära termer. Svårigheter att beskriva kvalitativa värden för kulturmiljön i monetära termer gör ändå att det finns en stor risk att dessa undervärderas. Kulturmiljön kan erbjuda upplevelser, ökad kunskap, förståelse med mera. Det ekonomiska värdet (nyttan) av dessa s.k. icke-marknadsvaror kan skattas med hjälp av särskilda värderingsmetoder, trots att de inte är prissatta på någon marknad.

Det finns alltså ett behov av att nya värderingsstudier genomförs och att dessa studier utformas i syfte att undersöka just kulturmiljöer. Detta är upprinnelsen till att två ekonomiska värderingsstudier av kulturreservat har genomförts av Enveco Miljöekonomi AB på uppdrag av Riksantikvarieämbetet under perioden maj–december 2009. Denna rapport presenterar och diskuterar resultaten från dessa två studier.

Syftet med uppdraget var att testa etablerade miljövärderingsmetoder och deras användbarhet för ekonomisk värdering av kulturmiljön. Denna testning sker genom att två värderingsmetoder (scenariovärderingsmetoden och resekostnadsmetoden) tillämpas på två kulturresevärd, ett befintligt och ett planerat. I förlängningen förväntas projektet som helhet, förutom att medverka till förbättrade samhällsekonomiska konsekvensanalyser, även bidra till utvecklingen av hur kvalitativa värden för kulturmiljön kan värderas i monetära termer. Resten av rapporten disponeras på följande sätt: avsnitt 2 ger en kortfattad genomgång av de värderingsmetoder som tillämpas i studierna, avsnitt 3 beskriver procedurerna för studiernas genomförande, avsnitt 4 presenterar de viktigaste resultaten och rapporten avslutas med avsnitt 5 som innehåller en analys och diskussion av resultaten. Deskriptiv statistik samt enkäter och följebrev presenteras i bilaga 1–8.

2 Allmänt om värderingsmetoderna

Detta avsnitt ger en kortfattad presentation av de två värderingsmetoder som har tillämpats i projektet, nämligen scenariovärderingsmetoden och resekostnadsmetoden. För en mer ingående men översiktlig genomgång hänvisas till Söderqvist et al. (2004) och Brännlund och Kriström (1998). En detaljerad presentation finns i Freeman (2003). Vidare diskuteras i Riksantikvarieämbetet (2008) hur metoderna kan tillämpas vid värdering av kulturmiljöer.

2.1 Scenariovärderingsmetoden

I en scenariovärderingsstudie beskrivs med hjälp av intervjuer eller enkäter en miljöförändring för ett (vanligen) slumpmässigt urval personer.¹ Sedan ställs i typfallet frågor om personernas betalningsvilja för ett förverkligande av förändringen. Ibland tillfrågas personer istället om sina kompensationskrav. Scenariometoder ställer stora krav på utformningen av text, bilder och annat som ska förmedla information om den tänkta miljöförändringen.

En viktig fördel med scenariovärderingsmetoden är att den har potential att fånga upp *existensvärden* eller *icke-användarvärden*. Det är nämligen inte ovanligt att människor värdesätter själva existensen av en god miljö även om de aldrig personligen har tänkt sig att komma i närkontakt med den. Dessa värden kan inte uppskattas med hjälp av resekostnadsmetoden och andra metoder som bygger på observerbart beteende på marknader. En nackdel med metoden är att den bygger på en hypotetisk marknadssituation och alltså inte på data om människors faktiska beteende på existerande marknader.

Scenariobaserade värderingsmetoder är i hög grad lämpade att anpassas så att de kan värdera även kulturmiljövärden (Riksantikvarieämbetet, 2008). Precis på samma sätt som att människor kan ha en betalningsvilja för en förbättrad vattenkvalitet i skärgården (även om de aldrig har för avsikt att besöka skärgården) kan de även ha en betalningsvilja för ett levande kust- och skärgårdssamhälle, det vill säga kulturmiljön. Vid genomförandet av en scenariovärderingsstudie är det viktigt att utreda vad som är en rimlig undersökningspopulation, till exempel hela riket eller en enskild kommun.

¹ Metoden har framför allt använts för att värdera förändringar i den naturliga miljön/ekosystemtjänster, men kan alltså även användas för att värdera förändringar i kulturmiljön/kulturmiljötjänster.

2.2 Resekostnadsmetoden

Det primära syftet med en resekostnadsstudie är att samla in information om hur mycket tid och pengar folk lägger ut för att ta sig till ett rekreationsområde. Utifrån denna information kan efterfrågan på besök härledas och slutsatser dras om platsens ekonomiska värde. Förutom tid och pengar påverkar även platsens kvalitet, till exempel miljön, efterfrågan på resor. I avancerade varianter av resekostnadsmetoden försöker man att isolera faktorn ”miljökvalitet” och dess effekt på efterfrågan på resor. I dessa metoder värderas oftast *förändringar* i miljökvalitet. I den ursprungliga formen av resekostnadsmetoden, den s.k. *zonala resekostnadsmetoden*, värderas istället tillträdet till en plats, till exempel en nationalpark. Det handlar då inte om värdering av förändringar i någon kvalitetsvariabel med koppling till miljön utan om en värdering av platsen i sig. En fördel med resekostnadsmetoden är att den bygger på observerbart marknadsbeteende. En nackdel är att den inte kan värdera existensvärden.

Vid genomförandet av en resekostnadsstudie med syftet att värdera kulturmiljön är det nödvändigt att utöver data som kan kopplas till kulturmiljön även samla in data om resekostnad och andra kostnader i samband med resan, till exempel inträdesbiljetter. Dessutom bör data samlas in gällande respondenternas kön, ålder, inkomst samt sådant som har med platsen att göra, till exempel förekomst av caféer och restauranger, aktiviteter, logimöjligheter. En betydande svårighet vid genomförandet av en modern resekostnadsstudie är att operationalisera begreppet ”kulturmiljö” samt att isolera kulturmiljöns effekt på efterfrågan på besök. Det finns ju mycket annat som attraherar besökare, till exempel restauranger, tillgänglighet, logi m.m. Med anledning av dessa svårigheter kan det finnas skäl att tillämpa den zonala varianten av metoden. I denna studie tillämpas den traditionella zonala resekostnadsmetoden för att undvika ovanstående problem. Dessutom verkar det fullt rimligt att det är tillträdet till ett kulturresevat som är av intresse att värdera snarare än marginella förändringar av någon svårdefinierbar kulturmiljövariabel.

I den zonala resekostnadsmetoden ingår 7 olika steg (Brännlund & Kriström, 1998).² Ett viktigt inledande moment efter att data har samlats in är att definiera geografiska zoner samt att beräkna de totala resekostnaderna från respektive zon.

² 1) Insamling av data. Antal besökare och information om varifrån de kommer etc. 2) Definition av koncentriska zoner (A, B, C) samt beräkning av de totala resekostnaderna från respektive zon. 3)

3 Genomförandet av studierna

Två värderingsstudier har genomförts under perioden maj–december 2009: en scenariovärderingsstudie och en resekostnadsstudie. Det primära syftet med scenariovärderingsstudien var att ta reda på människors inställning till och betalningsvilja för ett planerat kulturreservat, Höggarps by i Jönköpings län. Syftet med resekostnadsstudien var att samla in information bland annat om hur mycket tid och pengar folk har lagt ut för att besöka redan existerande kulturreservat för att kunna beräkna rekreativvärde av förekomsten av reservaten. Två befintliga kulturreservat valdes ut: Åsens by i Jönköpings län och Pershyttans Bergmansby i Örebro län.

3.1 Val av kulturreservat samt formulering av enkätfrågor

Den inledande fasen av arbetet fokuserade till stor del på valet av lämpliga kulturreservat. När det gäller de befintliga kulturreservaten valdes ett välbesökt område (Åsens by) och ett något mindre välbesökt område (Pershyttans Bergmansby). Valet av det planerade kulturreservatet styrdes bland annat av en önskan att planerna skulle vara relativt långt gångna men inte helt och hållet fastslagna. Det kulturreservat som passade bäst in på detta var Höggarps by i Jönköpings län. Valen av kulturreservat skedde i samråd med Riksantikvarieämbetet.

Parallellt med valen av kulturreservat började även enkätfrågor att ta form. Denna process skedde inom en referensgrupp bestående av representanter för Riksantikvarieämbetet och Boverket samt författarna. Processen avslutades med genomförandet av pilotstudier i de tre valda kulturreservaten. Vidare besöktes samtliga tre utvalda kulturreservat. Utvärderingen av pilotstudierna föranledde vissa mindre revideringar av enkäterna men ingenting omfattande. I allmänhet kan sägas att enkäterna utformades efter gängse miljöekonomisk litteratur och i enlighet med Naturvårdsverket (2005).

Insamling av data om befolkning, inkomst, utbildningsnivå etc för varje zon. 4) Beräkning av antalet besök för varje zon. 5) Skattning av sambandet mellan resekostnader per besök från varje zon och antalet besök per capita, inkomstnivå, utbildningsnivå etc. 6) Beräkning av efterfrågefunktioner för varje zon för specifika värden på bakgrundsvariablerna. 7) Beräkning av totalt konsumentöverskott genom att summera konsumentöverskotten från alla zoner.

3.2 Genomförande av scenariovärderingsstudien

För scenariovärderingsstudien valdes alltså det planerade kulturresevatet Högarps by i Vetlanda kommun (Jönköpings län). Som undersökningsinstrument utvecklades ett frågeformulär att skickas ut per post tillsammans med ett följebrev. Undersökningspopulationen avgränsades till vuxna (18–75 år) boende i Vetlanda och Hultsfreds kommuner, vilket innebär en populationsstorlek på ungefär 28 000 personer, varav cirka 18 000 är boende i Vetlanda kommun. Det bedömdes att utanför dessa kommuner är det sannolikt mycket glesare med personer som kan tänkas sätta värde på inrättandet av kulturresevatet Högarps by. Att populationen inte avgränsades enbart till Vetlanda kommun beror på att Högarps by är beläget nära gränsen till Hultsfreds kommun. Avståndet från Högarps by till Virserum i Hultsfreds kommun är endast 5 km. Ur undersökningspopulationen gjordes två slumpmässiga stickprov bestående av 100 respektive 1 000 personer.

Utvecklingen av enkäten och följebrevet och datainsamlingen skedde i följande tre steg:

1. Maj–juni 2009: Utformning av utkast som diskuterades i referensgruppen och som var föremål för småskaliga test bland bekanta, kollegor etc. Detaljerade synpunkter erhöles även från ansvarig handläggare vid Länsstyrelsen i Jönköpings län.
2. Juli–augusti 2009: Genomförande av pilotstudie, i vilken enkäten och följebrevet skickades ut till personerna i det lilla stickprovet på 100 personer. De ifyllda frågeformulären granskades, vilket gav upphov till vissa mindre revideringar.
3. September–oktober 2009: Genomförande av huvudstudie, i vilken slutversionen av enkäten och följebrevet sändes till personerna i det stora stickprovet på 1 000 personer.

Den enkät och följebrev som användes för huvudstudien återfinns i sin helhet i bilaga 1.

Enkäten är indelad i fyra delar med följande rubriker:

1. *Vad är ett kulturresevat?* Här ges en kortfattad information om kulturresevat, följt av frågor om respondentens kännedom om detta begrepp och hennes eventuella besök till närbelägna kulturresevat och en fråga om respondentens attityd till vikten av att satsa skattemedel på olika områden, däribland kulturresevat.

2. *Din anknytning till Högarps by.* I denna del ombeds respondenten att ange vad i Högarps by som hon eventuellt har hört talas om tidigare och eventuellt även besökt.
3. *Högarps by som kulturreservat.* Här redogörs för de troliga konsekvenserna om Högarps by blir kulturreservat i förhållande till vad som troligen inträffar om kulturreservatet inte bildas. Sedan följer frågor om respondenten tycker att det är bra eller dåligt om Högarps by skulle bli ett kulturreservat, och vilka egenskaper hos kulturreservatet som i så fall är mer eller mindre viktiga. Efter detta följer själva värderingsscenariot och frågor om respondentens betalningsvilja. Eftersom scenariot och dessa frågor är centrala för studien återges de separat i box 1 nedan. Som framgår av appendix 4 inkluderades dock i enkäten även en ”pratbubbla” med text som syftar till att minimera förekomsten av så kallad hypotetisk bias.
4. *Avslutande allmänna frågor.* I denna del finns frågor om respondentens kön, ålder, födelseland, hushållsstorlek, utbildningsnivå och hushållsinkomst. I slutet av enkäten ges även möjlighet för respondenten att fylla i egna synpunkter och tillägg.

Box 1. Värderingsscenariot och betalningsviljefrågorna i enkäten.

Vad skulle du vara beredd att betala?

Det krävs resurser för att utveckla Högarps by på det sätt som ska ske i ett kulturreservat. Vi ber dig nu att tänka dig att det är en öppen fråga om Högarps by skulle bli ett kulturreservat eller inte, och att pengafrågan är olöst.

Tänk dig vidare följande:

- Finansieringen skulle ske genom en avgift som invånarna i Kronobergs, Jönköpings och Kalmar län betalar till en regional fond under åren 2010-2029. (År 2029 skulle en utvärdering av verksamheten ske.)
- Avgiften skulle örönmärkas så att du kan vara säker på att den skulle finansiera just kulturreservatet.
- Kulturreservatet skulle inrättas år 2010 om dess värde för befolkningen kan bedömas vara större än kostnaderna.

Vi vill nu veta vad du under dessa förutsättningar skulle vara beredd att betala för att Högarps by skulle bli ett kulturreservat.

8. Skulle du vara beredd att betala en summa för att Högarps by skulle bli ett kulturreservat?

- Ja, jag skulle vara beredd att betala en summa → **Gå till fråga 10**
- Nej, jag skulle inte vara beredd att betala någonting → **Gå till fråga 9**
- Vet ej → **Gå till fråga 9**

9. Varför svarade du Nej eller Vet ej i föregående fråga? Kryssa i en eller flera rutor.

- För mig skulle det vara acceptabelt om Högarps by inte skulle bli ett kulturreservat → **Gå till fråga 12**
- Jag anser mig inte ha råd → **Gå till fråga 12**
- Annat motiv → **Skriv på raderna nedanför och gå sedan till fråga 12**

10. Hur mycket skulle du maximalt vara beredd att betala för att Högarps by skulle bli ett kulturreservat? Kryssa antingen för en av rutorna med förtryckta belopp eller skriv en egen summa på översta raden. Betalningen ska ske varje månad under åren 2010-2029.

Innan du svarar, tänk på att din privata budget ska hålla, det vill säga att du får avstå från något annat för att kunna betala det här.

Egen summa: _____ kr per månad

☐ 1-9 kr/mån	☐ 200-299 kr/mån
☐ 10-19 kr/mån	☐ 300-399 kr/mån
☐ 20-29 kr/mån	☐ 400-499 kr/mån
☐ 30-49 kr/mån	☐ 500-749 kr/mån
☐ 50-74 kr/mån	☐ 750-999 kr/mån
☐ 75-99 kr/mån	☐ 1000-1499 kr/mån
☐ 100-149 kr/mån	☐ 1500-1999 kr/mån
☐ 150-199 kr/mån	☐ 2000-2999 kr/mån

11. Varför kan du tänka dig att betala för att Högarps by skulle bli ett kulturreservat?

Svar: _____

Svarsfrekvensen efter tre påminnelser blev 48,4 procent, vilket får anses som en förväntad svarsfrekvens för en scenariovärderingsstudie som handlar om ett ämne som knappast har en nära koppling till de flesta människors vardag. I de två sista påminnelserna introducerades en belöning i form av en tia-lott till alla som besvarade frågeformuläret fullständigt.

Att gruppen icke-responder utgör 51,6 procent betyder att det är viktigt att göra antaganden om denna grupp närhelst resultat som gäller respondenterna ska generaliseras till hela undersökningspopulationen. Det är rimligt att anta att i genomsnitt är icke-respondererna mindre intresserade av kulturresevat och Högarps by än respondenterna. Däremot är det inte sannolikt att alla icke-responderer är helt ointresserade av kulturresevat och Högarps by. Av specialundersökningar av bortfallet i scenariovärderingsstudier har det nämligen visat sig att skälet för att inte svara varierar. Även om ointresse för den fråga som enkäten gäller är ett skäl för vissa att inte svara, finns även skäl som exempelvis tidsbrist och en princip att inte besvara enkäter. Hur det här ser ut för icke-respondererna i just det här fallet går inte att besvara utan en särskild bortfallsundersökning, men ett inte oförsiktigt antagande skulle troligen vara att 25 procent av icke-respondererna inte skiljer sig särskilt mycket åt från respondenterna, medan 75 procent kan antas vara ointresserade av kulturresevat och Högarps by. Vi kommer att använda just detta antagande längre fram i den här rapporten när vi aggregerar vissa resultat till populationsnivå, det vill säga till hela den vuxna (18–75 år) befolkningen i Hultsfreds och Vetlanda kommuner.

3.3 Genomförande av resekostnadsstudien

Resekostnadsstudien genomfördes som en s.k. ”på-platsen-studie” vid Åsens by och Pershyttans Bergmansby. Att datainsamlingen skedde ”på-plats” innebär att enkäter under sommaren fanns tillgängliga att besvara för besökare till de valda kulturresevatena. Till skillnad från scenariovärderingsstudien bygger alltså inte resekostnadsstudien på ett slumpmässigt urval av befolkningen. I allmänhet är slumpmässiga urval att föredra, men i det här fallet skulle ett mycket stort stickprov vara nödvändigt för att få data från ett tillräckligt antal besökare från olika delar av landet. Av budgetskäl var ett sådant stickprov inte möjligt.

Även resekostnadsstudien inkluderade pilotstudier (100 enkäter) vid respektive kulturresevärd för att säkerställa enkätens kvalitet. Resultatet av pilotstudierna gav upphov endast till mindre justeringar av enkäten. I juli lämnades 400 slutgiltiga enkäter till Åsens by och Pershyttans Bergmansby. Dessa finns återgivna i bilaga 2 respektive 7.

Enkäterna fick ligga kvar på kulturresevärden till slutet av sommaren. För att locka så många som möjligt att besvara enkäten belönades respondenter i Åsens by med en ”kaffe+kaka-biljett” medan svarande i Pershyttan fick en penna för besväret. En troligen viktig faktor för att få in svar var att personal vid Åsens by vid några tillfällen sökte upp besökare och bad dem att fylla i enkäten. Vidare exponerades enkäten i Åsens by på ett mycket tydligt sätt. Detta skedde inte på samma sätt i Pershyttan, vilket tillsammans med den mer anspråkslösa belöningen torde vara förklaringen till att antalet ifyllda enkäter blev mycket lägre i Pershyttan (81 stycken, inklusive pilotstudien) än i Åsens by (303 stycken, inklusive pilotstudien).

Det lilla antalet observationer från Pershyttan gör att det inte är möjligt att göra någon resekostnadsanalys för Pershyttan. Vidare gör det lilla antalet observationer att risken är relativt stor att svaren inte är representativa för besökare till Pershyttan. Svaren rapporteras därför endast i form av deskriptiv statistik i bilaga 7.

4 Resultat

I detta avsnitt presenteras resultaten från scenariovärderingsstudien av Högarps by och resekostnadsstudien av Åsens by. Tonvikten ligger på resultaten beträffande den ekonomiska värderingen.

4.1 Scenariovärderingsstudien av Högarps by

Nedan sammanfattas resultat från enkätens olika frågor med fokus på betalningsviljedelen. För en detaljerad statistisk beskrivning av svaren på var och en av enkätens frågor hänvisas till bilaga 5.

Allra först följer några resultat från de avslutande allmänna frågorna, så att det går att få en känsla för vad som kännetecknar den genomsnittliga respondenten. Det visar sig att män är överrepresenterade bland respondenterna, eftersom 68 procent av dem är män, jämfört med 52 procent i populationen. Vidare har respondenterna i genomsnitt en relativt hög ålder; deras medianålder är 59 år och medianåldern i populationen är 48 år. 10 procent av respondenterna är födda i något annat land än Sverige och medelantalet barn i respondenternas hushåll är 0,4 (median: 0) och medelantalet vuxna är 1,7 (median: 2). 31 procent av respondenterna har obligatorisk skola som högsta utbildningsnivå. Motsvarande procenttal för yrkesutbildning, gymnasieutbildning och universitet/högskola är 15, 33 respektive 21. Medianintervallet för respondenternas hushållsinkomst efter skatt är 20 000–29 999 kr per månad.

Svaren på frågorna i delen *Vad är ett kulturreservat?* visar att 75 procent av respondenterna hade hört talas om begreppet ”kulturreservat” innan de fick enkäten. Vidare hade 37 procent av respondenterna besökt åtminstone något av de närmast belägna befintliga kulturreservaten Linnés Råshult och Åsens by. I genomsnitt (median) menar respondenterna att det är ”ganska viktigt” att det satsas skattemedel på kulturreservat.

Detsamma gäller naturreservat, idrottsevenemang, teatrar och bibliotek. Medianen för vägar och kollektivtrafik är däremot ”mycket viktigt”. Om de fem kategorierna ”inte alls viktigt”, ”inte särskilt viktigt”, ”ganska viktigt”, ”mycket viktigt” och ”helt centralt” tolkas som en

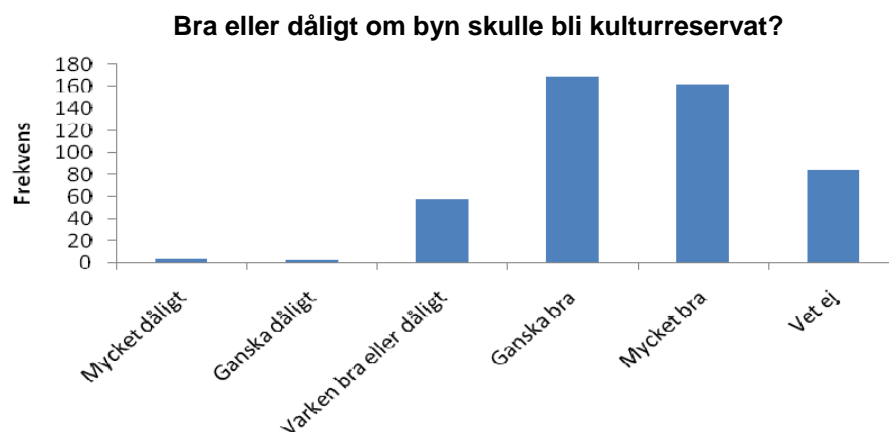
linjär skala från 1–5 kan följande medelvärden för ”viktighet” beräknas för de olika områdena:

- Vägar 4,0
- Kollektivtrafik 3,8
- Bibliotek 3,3
- Naturresevat 3,1
- Kulturresevat 3,0
- Idrottsevenemang 2,9
- Teatrar 2,6

Vad beträffar delen *Din anknytning till Högarps by* visar det sig att 37 procent av respondenterna hade hört talas om Högarps by innan de fick enkäten. 20 procent av respondenterna svarade att de hade besökt byn åtminstone någon gång. För att dra slutsatser om hur detta ser ut på populationsnivå är det troligen nödvändigt att använda antagandet om att 25 procent av icke-respondenterna liknar respondenterna, medan 75 procent av icke-respondenterna är ointresserade av kulturresevat och Högarps by och därför varken hört talas om eller besökt byn tidigare. Detta skulle innebära att 23 procent är en rimlig skattning av hur stor andel av populationen som har hört talas om Högarps by, och att 12 procent av populationen har besökt byn åtminstone någon gång.³

Av svaren på frågorna i delen *Högarps by som kulturresevat* framgår att de flesta respondenter tycker att det är positivt om byn skulle bli kulturresevat, se även figur 1. 69 procent av respondenterna gav svaret ”ganska bra” eller ”mycket bra” och endast drygt 1 procent tyckte att det skulle vara ”ganska dåligt” eller ”mycket dåligt”. Om vi antar att 25 procent av icke-respondenterna i genomsnitt har samma åsikter som respondenterna, medan 75 procent är ointresserade av kulturresevat och därför skulle svara ”varken bra eller dåligt” blir resultatet för populationen att drygt 42 procent tycker att det skulle vara ”ganska bra” eller ”mycket bra” och knappt 1 procent att det skulle vara ”ganska dåligt” eller ”mycket dåligt”. Det är uppenbart att det i alla fall är mycket få som har starka invändningar mot att Högarps by skulle bli kulturresevat.

³ 23 % beräknades som $37 \cdot 0,484 + 37 \cdot 0,516 \cdot 0,25$ och 12 % beräknades som $20 \cdot 0,484 + 20 \cdot 0,516 \cdot 0,25$.

Figur 1. Svar på fråga 6, "Tycker du att det vore bra eller dåligt om Högarps by skulle bli ett naturresevat?".

Respondenternas åsikter kring vilka egenskaper hos kulturresevatet som skulle vara mer eller mindre viktiga sammanfattas nedan genom att anta en linjär skala 1–5 för svaren "mycket oviktig", "ganska oviktig", "varken oviktig eller viktig", "ganska viktig" och "mycket viktig" och beräkna medelvärdet för respektive egenskap:

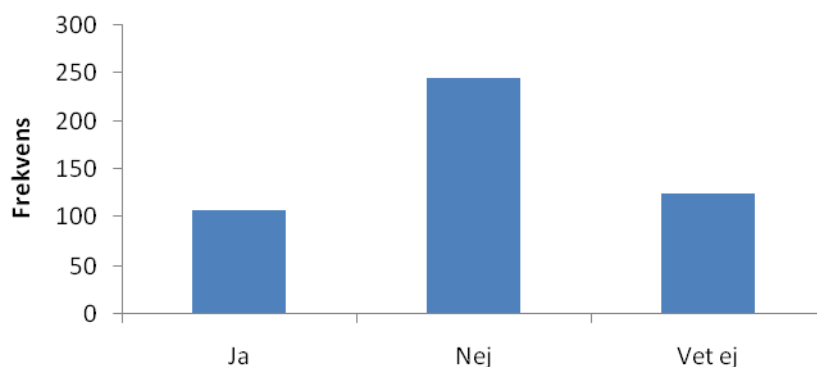
- Kulturlandskapet vårdas 4,3
- Biologiska värden tas om hand 4,2
- Bebyggelsen tas om hand 4,2
- Ökad kunskap om vårt förflutna och dåtidens levnadsvillkor 4,2
- Bibehållen kunskap om hur kulturhistoriska värden vårdas 4,0
- Fler besökare till bygden 4,0
- Ökat samarbete med bygdens föreningar och företag 3,9
- Byn görs mer tillgänglig genom att vandringsleder inrättas 3,8
- Förbättrad information i byn om dess natur- och kulturvärden 3,8
- Fler verksamheter som sprider kunskap om kulturarvet 3,8
- Bymuseet utvecklas 3,7
- Fler guidningar 3,5

Skillnaderna mellan medelvärdena är inte stora, men de verkar indikera att respondenterna tycker att aktiviteter som fler verksamheter, utveckling av bymuseet och fler guidningar inte är riktigt lika viktiga som själva bevarandet av kultur- och naturvärdena. Det kan tilläggas att om medianvärdena för egenskaperna istället beräknas framkommer att "Fler

guidningar” har medianvärdet 3, medan alla andra egenskaper har medianvärdet 4. I ovanstående beräkning av medelvärden är ”vet ej”-svaren uteslutna. Det kan noteras att den egenskap som sågs som viktigast (”Kulturlandskapet vårdas”) fick den lägsta andelen ”vet ej”-svar (8 %) och den egenskap som sågs som minst viktig (”Fler guidningar”) fick den högsta andelen (14 %).

Slutligen ska resultaten från betalningsviljefrågorna redovisas. Som illustreras av figur 2 svarade 22,5 procent av respondenterna svarade att de är villiga att betala en summa för att Högarps by skulle bli ett kulturreservat. 51,5 procent svarade ”nej” och 26,0 procent svarade ”vet ej”. Det här är central information för att senare kunna beräkna en total betalningsvilja för undersökningspopulationen, så det är viktigt att fråga sig om det finns särskilda generaliseringssvårigheter för det här resultatet. Eftersom vi vet att respondenterna i högre grad är män och har en högre genomsnittlig ålder än populationen förefaller det särskilt viktigt att undersöka om män och kvinnor respektive olika åldersgrupper skiljer sig åt beträffande viljan att betala en summa. Av tabell 1 framgår att det finns vissa skillnader, till exempel att de yngsta och de äldsta tenderar att i mindre utsträckning vara villiga att betala en summa. Men skillnaderna är alltför små för att vara statistiskt signifikanta. För att aggregera resultatet till undersökningspopulationen använder vi därför samma procedur som tidigare och antar att 25 procent av icke-respondenterna i genomsnitt har samma inställning som respondenterna och 75 procent av icke-respondenterna inte skulle ha svarat ”ja”. Resultatet blir att 14 procent av undersökningspopulationen skulle vara beredd att betala en summa.

Beredd att betala en summa

Figur 2. Svar på fråga 8: ”Skulle du vara beredd att betala en summa för att Högarps by skulle bli ett kulturreservat?”.

Tabell 1. Andelen respondenter som svarade ”ja” till fråga 8, ”Skulle du vara beredd att betala en summa för att Högarps by skulle bli ett kulturresevat?”.

	Kvinnor	Män	18–34 år	35–44 år	45–54 år	55–64 år	65–75 år
Procent ”ja”	20,0	23,6	19,6	26,7	22,2	25,6	19,0
Standardfel	3,3	2,4	5,9	5,8	4,6	4,1	3,1

Vad beträffar skäl för att svara ”nej” eller ”vet ej” uppgav 21 procent att det skulle vara acceptabelt för dem om Högarps by inte skulle bli ett kulturresevat och 52 procent menade att de inte ansåg sig ha råd. 31 procent av respondenterna uppgav att de hade ett annat motiv till att svara ”nej” eller ”vet ej”. De uppgivna motiven finns listade i bilaga 3, av vilken framgår att två vanliga motiv är att de föredrar skatt som betalningsinstrument i stället för den avgift som beskrevs i värderingsscenariot och att de har för liten kunskap om Högarps by för att kunna ta ställning.

De respondenter som förklarade sig beredda att betala en summa tillfrågades därefter i fråga 10 om sin maximala betalningsvilja för att Högarps by skulle bli ett kulturresevat. Svaren till denna fråga sammanfattas i tabell 2. Betalningsviljan för de respondenter som valde att kryssa i en ruta för ett intervall kodades som beloppet i intervallets mitt. Tabellen visar att medelbeloppet är ungefär 43 kr/månad (median: 25). Ingen respondent angav ett högre belopp än intervallet 200–299 kr/månad trots att det var möjligt att kryssa för högre intervall.

Även för svaren på denna fråga undersöktes om det finns några skillnader mellan män och kvinnor respektive mellan olika åldersgrupper. Som framgår av tabell 3 finns en tendens att kvinnor angav ett högre belopp än män och att den yngsta gruppen angav ett lägre belopp än de övriga åldersgrupperna. Skillnaderna är dock återigen för små för att vara statistiskt signifikanta.

Tabell 2. Statistisk beskrivning av svaren på fråga 10, ”Hur mycket skulle du maximalt vara beredd att betala för att Högarps by skulle bli ett kulturresevat?”. Belopp i kr/månad.

Medelvärde	Median	Standard- avvikelse	Minvärde	Maxvärde	Antal observationer
43,3	25	48,4	1	250	112

Tabell 3. Medelbelopp som svar på fråga 10 för kvinnor och män respektive olika åldersgrupper.

	Kvinnor	Män	18–34 år	35–44 år	45–54 år	55–64 år	65–75 år
Kr/månad	54,3	38,9	32,9	48,6	41,1	43,2	45,2
Standardfel	10,0	5,0	13,7	14,8	10,1	7,1	9,8

De här resultaten gör det möjligt att beräkna en total betalningsvilja för populationen för att göra Högarps by till ett kulturresevat. Det bör observeras att den här betalningsviljan ska tolkas utifrån de förutsättningar som gavs i värderingsscenariot. Till att börja med kan konstateras att medelbetalningsviljan för respondenterna är $43,3 \cdot 0,225 + 0 \cdot 0,775 = \mathbf{9,74 \text{ kr/månad}}$, eftersom 22,5 av respondenterna svarade ”ja” på fråga 8 och 77,5 procent svarade ”nej” eller ”vet ej”. Både ”nej”- och ”vet ej”-svar på fråga 8 tolkas alltså här försiktigtvis som noll i betalningsvilja. Vidare är respondenternas medianbetalningsvilja lika med noll kr. Räknat per år blir respondenternas medelbetalningsvilja lika med cirka **117 kr/år**.

Vi antar nu som tidigare att 25 procent av icke-responenterna i genomsnitt liknar respondenterna, medan 75 procent av icke-responenterna kan antas vara ointresserade av kulturresevat och Högarp och därmed ha noll i betalningsvilja. Medelbetalningsviljan för undersökningspopulationen kan därmed skattas till $117 \cdot 0,484 + 117 \cdot 0,516 \cdot 0,25 + 0 \cdot 0,516 \cdot 0,75 = \mathbf{72 \text{ kr/år}}$. Populationens storlek är 27 935 personer, vilket betyder att den totala årliga betalningsviljan är lika med $72 \cdot 27935 = 2011320 \text{ kr/år}$, cirka **2 Mkr/år**.

Det här resultatet kan tolkas som en kvantifiering av den ekonomiska nyttan av att inrätta Högarps by som ett kulturresevat. Det följer att det vore samhällsekonomiskt lönsamt att inrätta kulturresevatet om kostnaderna för inrättandet skulle understiga 2 Mkr/år. I en sådan kostnads-nyttoanalys bör dock hänsyn tas till värderingsscenariots tidsperspektiv. I detta anges att avgiftsbetalningarna ska ske under 20 års tid (2010–2029), varefter en utvärdering av kulturresevatets verksamhet skulle ske. Betalningar under 20 års tid innebär alltså en sammanlagd summa på $20 \times 2 = \mathbf{40 \text{ Mkr}}$. I en kostnads-nyttoanalys bör diskontering av betalningar som infaller i framtiden ske, vare sig betalningarna gäller nyttor eller kostnader. En diskonteringsfaktor på 4 procent, som för närvarande tillämpas av

Naturvårdsverket, ger ett nuvärde av de 40 Mkr som uppgår till **27,2 Mkr**.⁴ Om detta nuvärde ska jämföras med kostnader bör en motsvarande nuvärdesberäkning av kostnaderna ske.

Det bör tilläggas att det finns åtminstone tre skäl att bedöma ovanstående totala betalningsvilja som en underskattning. För det första var undersökningspopulationen avgränsad till invånare i Hultsfreds och Vetlanda kommuner, men det finns med största sannolikhet även personer utanför dessa kommuner med en positiv betalningsvilja. För det andra har vissa personer svarat ”nej” eller ”vet ej” på grund av att de tycker att ett kulturreservat ska finansieras via skatten och inte via en särskild avgift. Dessa har räknats som de har noll i betalningsvilja, men det kan inte uteslutas att de skulle ha angett en positiv betalningsvilja om betalningsinstrumentet hade varit skatt. Vissa personers nyttoökningar till följd av inrättandet av ett kulturreservat är alltså inte inräknade ovan. För det tredje har personer som har svarat ”vet ej” på frågan om de är villiga att betala någonting antagits ha noll i betalningsvilja, vilket är ett försiktigt antagande.

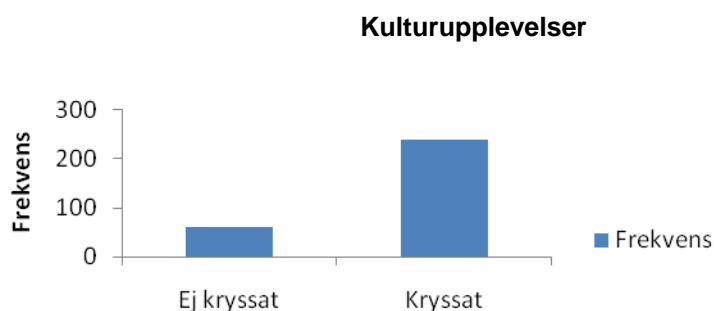
Avslutningsvis redovisar bilaga 4 respondenternas motiv för att ha en betalningsvilja större än noll. Som synes är det ett mycket vanligt motiv att man anser att det är värdefullt att bevara kulturarvet för framtiden.

4.2 Resekostnadsstudien av Åsens by

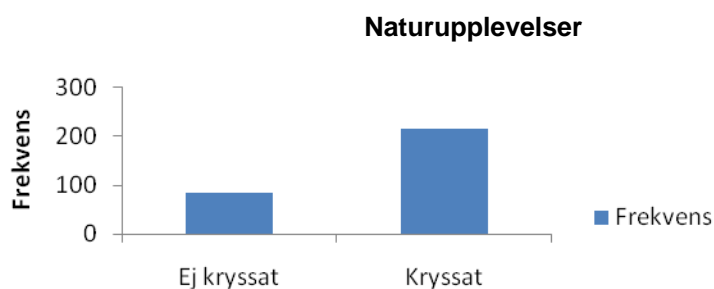
Nedan sammanfattas några viktiga resultat från olika frågor i enkäten. För en detaljerad statistisk beskrivning av svaren på var och en av enkätens frågor hänvisas till appendix 2. För att få en bild av den genomsnittliga respondenten följer några resultat från de allmänna frågorna. 57 procent av respondenterna är kvinnor. Medianåldern är 44 år. 10 procent av respondenterna är födda i något annat land än Sverige och 49 procent av respondenterna har universitet/högskola som högsta utbildningsnivå. Motsvarande procenttal för obligatorisk skola, yrkesutbildning och gymnasieutbildning är 11, 12 respektive 28. Den typiska besökaren verkar alltså vara en högtbildad kvinna i 40-årsåldern. Medianintervallet för respondenternas inkomst efter skatt är 15 000–19 999 kr per månad.

⁴ Beräknat som $2 \cdot 13,590$, där 13,590 är nuvärdesfaktorn för 4 % och årliga belopp under 20 år.

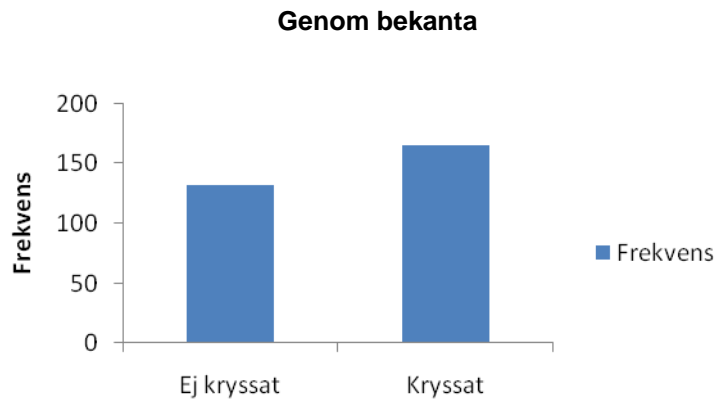
När det gäller frågorna i delen *Ditt besök i Åsens by* framgår bland annat att respondenterna förväntade sig att deras besök i genomsnitt skulle vara i 2 timmar (medianvärde). De vanligaste huvudsakliga syftena med såväl det aktuella som tidigare besök var kultur- och naturupplevelser. Ungefär 80 procent av respondenterna har kryssat för dessa alternativ (se figur 3 och 4 nedan). Att besöka arrangemang knutna till den kulturhistoriska verksamheten har 13 procent kryssat i medan besök av arrangemang som inte är knutna till den kulturhistoriska verksamheten kryssades i endast av 2 procent. Slutligen har 29 procent uppgivit andra syften, till exempel att visa Åsens by för barn och barnbarn eller att bo på vandrarhemmet. För knappt 53 procent är besöket inte det första vid Åsens by och det vanligaste sättet som respondenterna har fått reda på att Åsens by finns är genom bekanta (53 procent har kryssat i detta alternativ i enkäten, figur 5).

Figur 3. Svar på fråga 3, "Vilka är dina huvudsakliga syften med ditt besök i Åsens by?"

Figur 4. Svar på fråga 3, "Vilka är dina huvudsakliga syften med ditt besök i Åsens by?"

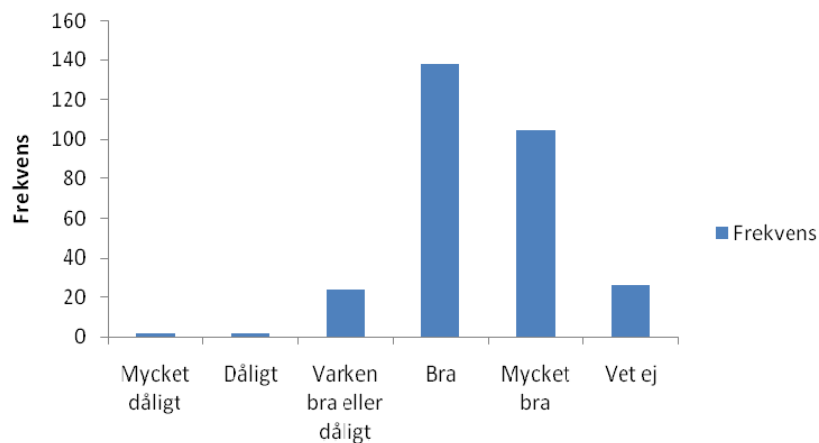
Figur 5. Vanligaste svaret på fråga 7, "Hur fick du reda på att Åsens by finns?".

Vidare fick respondenterna lämna sina synpunkter om ett flertal egenskaper hos Åsens by. Det kan konstateras att de överlag är mycket positivt inställda. Figur 6–8 illustrerar detta.

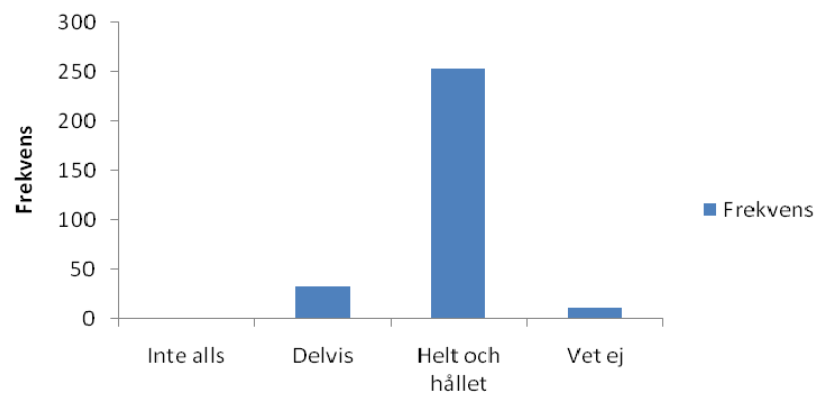
Figur 6. Svar på fråga 7, "Vad anser du om följande egenskaper hos Åsens by?"

Informationen i byn om Åsens by

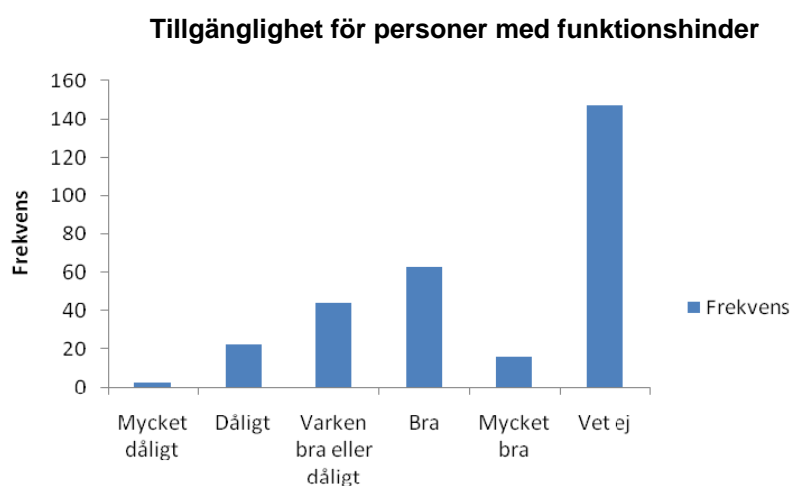
Figur 7. Svar på fråga 7, "Vad anser du om följande egenskaper hos Åsens by?"

Åsens by motsvarade mina förväntningar

Figur 8. Svar på fråga 9, "I vilken grad instämmer du med följande påståenden?"

Figur 9 presenterar respondenternas synpunkter gällande tillgängligheten för personer med funktionshinder. De allra flesta (50 procent) har svarat "vet ej" på denna fråga, vilket sannolikt beror på att om man själv inte är funktionshindrad (eller inte besöker Åsens by tillsammans med någon som är det) så är det svårt att bedöma denna typ av tillgänglighet.

Figur 9. Svar på fråga 8, "Vad anser du om följande egenskaper hos Åsens by?"

Praktiska detaljer kring genomförande

Definition av zoner

Ett viktigt steg i en zonal resekostnadsstudie är att definiera zonerna som ska ingå i analysen. Detta kan göras på olika sätt men sker ofta praktiskt, till exempel genom användning av länsgränserna. Detta är också tillvägagångssättet i denna studie, det vill säga zonerna utgörs av län. Det är dock inte självklart om/hur vissa zoner bör slås ihop till större zoner, samt vilka kriterier som bör vara styrande för hur en eventuell hopslagning ska gå till. Rent generellt är det dock rimligt att före en hopslagning beakta den genomsnittliga resekostnaden i de olika zonerna. Man bör försöka undvika att slå ihop två zoner med vitt skilda resekostnader och/eller befolkningstäthet till en större zon. Ett annat viktigt kriterium gäller antalet besök från de olika zonerna. Zoner med mycket varierande besöksfrekvenser bör i möjligaste mån inte heller slås ihop. Det kommer att visa sig senare att dessa kriterier kan vara nog så svåra att uppfylla.

En snabb analys av datamaterialet visar att det är en mycket stor dominans av besökare från Jönköpings län där Åsens by är belägen. 208 av de sammanlagt 282 observationer som används i analysen har rest ifrån Jönköpings län, alltså drygt 70 procent. Övriga besökare kommer till största delen från Östergötland och Västra Götaland medan endast enstaka respondenter har rest från andra delar av landet (se tabell 6). Respondenter från andra länder (sammanlagt 8 respondenter från Danmark och Tyskland) kommer inte med i resekostnadsanalysen. I en zonal resekostnadsanalys är en viss spridning av besöken mellan zonerna önskvärd, så att inte en zon dominerar stort när det gäller antalet besök. Detta är alltså ett potentiellt problem i denna studie eftersom spridningen är så låg. En tolkning är naturligtvis att Åsens by främst är av lokalt intresse. Hade området varit en nationell angelägenhet hade datamaterialet sannolikt uppvisat en större spridning. Men nu är det inte fallet och analysen måste på något vis ta hänsyn till detta.

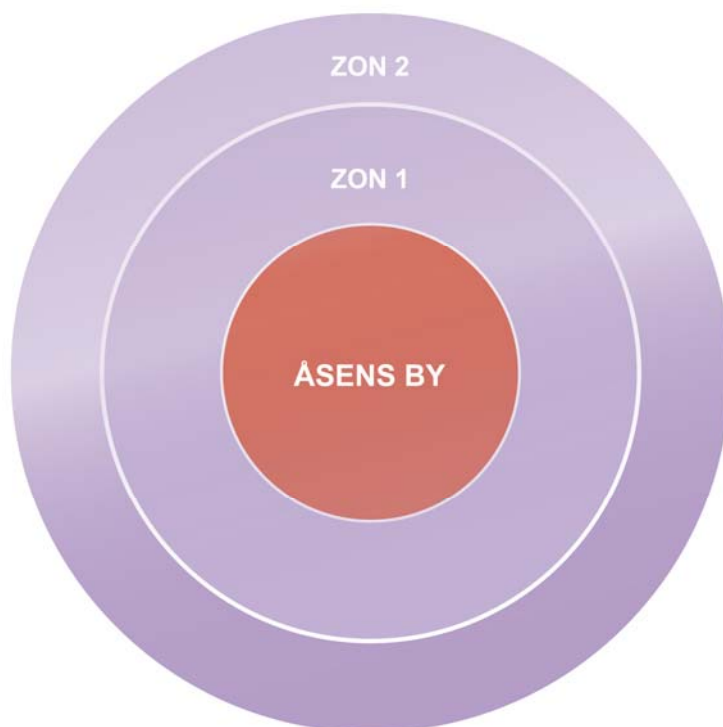
För att komma fram till en bra och rimlig zonindelning med kriterierna ovan i åtanke, har olika hopslagningar testats. Ett försök har även gjorts att inte slå ihop några län. Om samtliga län med åtminstone två besökare räknas resulterar det i totalt 9 län. Det testades att göra en resekostnadsanalys med dessa nio län som grund men resultaten blev mycket instabila, sannolikt på grund av det faktum att Jönköping dominerar så kraftigt bland besökarnas avreseorter. Tabell 6 samt figur 10 presenterar en mycket grov hopslagning där Jönköpings län utgör zon 1 och resterade 8 län utgör zon 2. Resekostnadsanalysen bygger på denna indelning.

Tabell 4. Zonindelning, antal invånare (P), antal besökare (B) samt besök per capita (B/P).

Zon	Län	Antal invånare (P) (18–75 år)	Antal besökare i urvalet	Antal besök totalt för Åsens by (B) ⁵	Besök/capita (B/P)
Zon 1	Jönköping	233 352	208	36 879	0,16
Zon 2	Östergötland	300 863	31	13 121	0,003
	Västra Götaland	1 111 508	14		
	Kronoberg	128 234	5		
	Halland	205 161	2		
	Stockholm	1 423 718	8		
	Örebro	196 662	6		
	Skåne	866 413	4		
	Dalarna	194 843	4		
		Tot: 4 427 402	Tot: 282	Tot: 50 000	

Det antas att antalet besökare är lika med antalet besök (B), alltså att varje respondent gör ett besök. Det kan naturligtvis vara så att vissa respondenter har gjort fler än ett besök men vid en summering spelar detta ingen roll eftersom vi känner till det totala besöksantalet för Åsens by, det vill säga ungefär 50 000 per år. Notera dock att en förenkling sker eftersom inga antaganden görs gällande besökare från andra platser än de som vi har identifierat i tabell 6.

⁵ Samma andel som i urvalet men uppräknat till det totala antalet besök vid Åsens by, dvs ca 50 000.

Figur 10. Grafisk illustration av zonindelning.

Resekostnadsvariabeln

I detta avsnitt beskrivs ett annat centralt steg i genomförandet av en resekostnadsanalys, nämligen konstruktionen av resekostnadsvariabeln.

Vår resekostnadsvariabel utgörs av två delar: 1) Själva resekostnaden (medelvärde per zon), 2) Tidskostnaden (värdet av restid uppskattas schablonmässigt till 30 procent av lönen (Cesario, 1976)). Ibland rekommenderas att de som besvarat resekostnadsfrågan i enkäten med "0 kr" ska tas bort från analysen. Tabell 7 nedan illustrerar resekostnaden med och utan "nollor". Resekostnadsanalysen utgår sedan från RK utan nollor.

Vidare har hänsyn tagits till i vilken grad syftet med respondenternas resa var att besöka just Åsens by. Om syftet var 100 procent så har hela resekostnaden allokerats till resan. Om respondenten däremot uppgivit att syftet endast var 50 procent så har resekostnaden justerats ned med hälften. Om denna justering inte sker riskerar man att överskatta

resekostnaden som folk är beredda att lägga ut för att besöka Åsens by. Detta skulle i slutänden leda till en överskattning av Åsens bys ekonomiska värde.

Tabell 5. Resekostnader (kr).

Zon	Genomsnittlig resekostnad (RK) från zonen inklusive värdet av restid (med "nollor")	Genomsnittlig resekostnad (RK) från zonen inklusive värdet av restid (utan "nollor")
Zon 1	77	92
Zon 2	160	283

Notera alltså att den konstruerade resekostnadsvariabeln bygger på faktiska, insamlade data om människors beteende. Ett annat vanligt tillvägagångssätt är att schablonmässigt med hjälp av uppgifter om resavstånd samt kilometerkostnader för olika färdssätt beräkna en resekostnadsvariabel. När respondenterna själva får uppge sina resekostnader ökar vanligtvis bortfallet men samtidigt ges en mer nyanserad bild av vad de verkliga resekostnaderna är.

En efterfrågefunktion för resor till Åsens by

Utifrån den zonindelning som beskrivits samt information om den tid och de pengar som respondenterna har lagt ut, kan nu en efterfrågefunktion för resor till Åsens by presenteras. Utifrån denna efterfrågefunktion kan sedan *konsumentöverskottet* eller det ekonomiska värdet av Åsens by beräknas. För en genomgång av konsument- och producentöverskott hänvisas till Riksantikvarieämbetet (2008).

Sambandet mellan resekostnad (RK) och besöksfrekvens (B/P) antas vara linjärt och ges av:

$$RK = a + b \cdot (B/P)$$

där b är lutningen och a är konstanten som visar vid vilken resekostnad besöken upphör. Eftersom analysen utgår från endast två zoner kan storleken på a och b beräknas numeriskt på följande sätt utifrån den information vi har gällande zon 1 och zon 2.

- Zon 1: RK= 92, B= 36 879 och B/P= 0,16
- Zon 2: RK= 283, B=13 121 och B/P=0,003

$$b = (283-92) / (0,003-0,16) = -1217$$

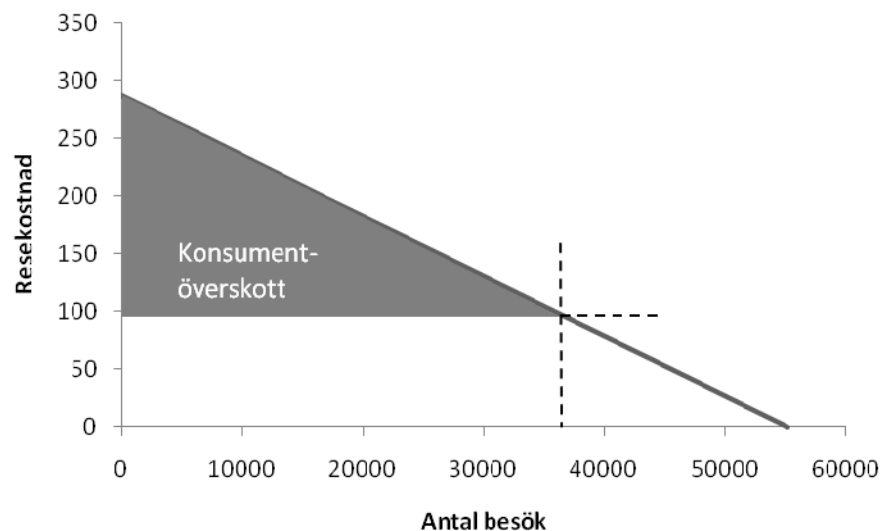
$$a = 283 + 0,003 \cdot 1217 = 287$$

Med hjälp av denna information kan sedan efterfrågefunktioner formuleras enligt tabell 6.

Tabell 6. Efterfrågefunktioner för zon 1 och 2.

Zon 1	$RK_{zon1} = 287 - 0,0052 \cdot B$
Zon 2	$RK_{zon2} = 287 - 0,00027 \cdot B$

Figur 11 visar efterfrågekurvan för resor till Åsens by från zon 1, Jönköpings län. Vid priset 287 kr går efterfrågan ner till 0 medan det pris som faktiskt betalas för resor är 92 kr (se tabell 7). Konsumentöverskottet, eller det ekonomiska värdet av besök från Jönköpings län, är lika med den skuggade ytan. Storleken på konsumentöverskottet är alltså $(287-92) \cdot (36\ 879/2) = 3\ 595\ 703$ kr. På samma sätt beräknas konsumentöverskottet för zon 2 till $(287-283) \cdot (13\ 121/2) = 26\ 242$ kr. Det beräknade sammanlagda konsumentöverskottet är alltså cirka **3,6 Mkr/år**. Detta kan tolkas som det ekonomiska värde som skulle försvinna om Åsens by inte fanns som besöksmål och skall inte förväxlas med utgifterna för resan, som ju faktiskt är en minuspost när konsumentöverskottet beräknas.

Figur 11. Efterfrågefunktion samt konsumentöverskott zon 1.

Ovanstående beräkning bygger endast på två zoner och det kan förstås finnas stora variationer inom datamaterialet som inte kommer fram genom denna analys. Ett flertal regressionsanalyser har genomförts utifrån olika zonindelningar och med olika förklarande variabler, förutom RK har även genomsnittlig inkomstnivå (INK) testats, där e är en slumpterm:

$$B/P = f [RK, INK, e]$$

Inkomstvariabeln var inte statistiskt signifikant i någon av regressionerna och en möjlig förklaring till det är att inkomstspridningen är så pass låg i Sverige.

Om zon 2 istället delas upp i två separata zoner (zon 2 och zon 3) och zon 1 kvarstår kan a skattas till 310 och b till -1380 med sammanlagd förklaringskraft (R^2)=0,61. Tyvärr blir dock signifikansnivån på de skattade variablerna oacceptabelt låg och konstanten ($a=310$ kr) blir lägre än den genomsnittliga resekostnaden i zon 3 (406 kr), dvs den RK som driver efterfrågan på resor till noll är lägre än den genomsnittliga resekostnaden i en av zonerna. Detta är ett orimligt resultat och beräkningen av konsumentöverskottet bygger inte vidare på detta. Återigen, en trolig förklaring till att regressionerna inte fungerar bättre är den låga spridningsgraden i datamaterialet, med mycket stor dominans av respondenter från zon 1.

5 Slutsatser samt avslutande diskussion

5.1 Scenariovärderingsstudien

Resultaten av scenariovärderingsstudien tyder på att scenariovärderingsmetoden är möjlig att använda för att värdera kulturresevat ekonomiskt på ett tillfredsställande sätt. Vi baserar denna slutsats på följande observationer:

- Svarefrekvensen blev inte lägre än vad som är vanligt för scenariovärderingsstudier som genomförs som en postenkät. Det är ändå önskvärt att få ett mindre bortfall och nedan kommenterar vi hur detta troligen skulle kunna åstadkommas.
- Skälen till att inte vilja betala någonting för att göra Högarps by till ett kulturresevat har bara i enstaka fall att göra med att respondenten motsätter sig själva tanken att värdera i pengar. Istället har de skäl som angivits av respondenterna framför allt att göra med:
 - att inte ha råd
 - att tycka att det är acceptabelt om Högarps by inte blir kulturresevat
 - att skatt föredras framför avgift som betalningsinstrument
 - att man har andra prioriteringar
- Trots att det i betalningsviljefrågan gick att antingen kryssa för relativt höga beloppsintervall (upp till 2 000–2 999 kr/månad) eller ange ett eget belopp blev intervallet 200–299 kr/månad den högsta angivna betalningsviljan. Detta intervall valdes av 1 respondent.⁶ Den näst högsta angivna betalningsviljan var intervallet 150–199 kr/månad, som valdes av 5 respondenter. Betalningsviljefrågan förefaller således ha fungerat väl, eftersom den inte gav upphov till extremvärden som direkt kan bedömas vara orealistiskt höga.

⁶ Denna respondent var en man (67 år, född i Sverige) som tyckte att det är "mycket bra" om Högarps by skulle bli kulturresevat och som bor i ett hushåll bestående av 2 vuxna med en sammanlagd inkomst på 45 000 kr/månad efter skatt.

Det finns rika möjligheter att göra ytterligare utvärderingar av rimligheten i respondenternas svar genom att till exempel skatta värderingsfunktioner där betalningsviljan relateras till inkomst och andra potentiella förklarande variabler. Sådana fördjupade analyser har dock inte varit möjliga att genomföra inom tidsramen för projektet.

Det är svårt att bedöma rimligheten i skattningen av den totala betalningsviljan för undersökningspopulationen (2 Mkr/år), eftersom det inte finns så mycket att jämföra med. Vi finner det dock intuitivt tilltalande att den totala betalningsviljan för att inrätta Högarps by som kulturreservat är lägre än det värde som resekostnadsstudien gav för Åsens by (3,6 Mkr/år). I jämförelse med Åsens by måste Högarps by bedömas vara en mycket mindre besökt och mindre välkänd plats, vilket innebär att det ekonomiska värdet av Åsens by bör överstiga värdet av Högarps by med väsentliga belopp. Eftersom icke-besökarens värdering av Åsens by inte fångas in av en resekostnadsstudie torde det totala ekonomiska värdet av Åsens by dessutom ligga väsentligt över 3,6 Mkr/år.

Att scenariovärderingsstudien fungerade tillfredsställande betyder inte att den hade kunnat genomföras på ett bättre sätt. Här följer några förslag som bör beaktas vid framtida tillämpningar:

- Enkäten utvecklades under 2 månader, vilket är relativt kort tid. I allmänhet är det önskvärt att det finns mer tid och resurser för utveckling och testning av en scenariovärderingsenkät, exempelvis med hjälp av fokusgrupper till vilka personer ur allmänheten rekryteras.
- Ett bortfall på drygt 50 procent är inte ovanligt för scenariovärderingsstudier som genomförs som en postenkät. Det är ändå viktigt att försöka åstadkomma ett mindre bortfall. Troligen hade bortfallet minskat om en större belöning än en tiolott hade kunnat erbjudas de utvalda personerna. Detta bör beaktas i budgeten för en scenariovärderingsstudie.
- Ett annat sätt att minska bortfallet kan vara att välja en annan datainsamlingsmetod än en postenkät. Några för- och nackdelar med tre möjliga alternativa metoder är följande:

- *Besöksintervjuer*: Ger rika möjligheter att kommunicera olika typer av information och följa upp respondentens svar, men är mycket tids- och kostnadskrävande.
- *Telefonintervjuer*: Kan ge data relativt snabbt och till relativt låg kostnad, men mängden och typen av information som kan kommuniceras är mycket begränsad. Scenariovärderingsstudier kräver vanligen att information förmedlas med hjälp av illustrationer, varför telefonintervjuer oftast är en olämplig datainsamlingsmetod om de inte kombineras med att material görs tillgängligt i förväg för de utvalda personerna. Detta medför en kostnadsökning jämfört med rena telefonintervjuer. Materialet kan sändas per e-post, vanlig post eller finnas tillgängligt på webben.
- *Webbenkät*: Enkäter som respondenterna fyller i via webben blir allt vanligare som datainsamlingsmetod, även för scenariovärderingsstudier. Denna metod kan sänka kostnaderna i jämförelse med postenkäter, särskilt om komplex information i färg måste förmedlas. Denna metod bygger vanligen på att webbpaneler rekryterade av undersökningsföretag får enkäten, vilket kan förväntas leda till en hög svarsfrekvens. Det finns dock en risk att webbpanelen har en sammansättning som inte gör den representativ för den population man vill dra slutsatser om.

5.2 Resekostnadsstudien

Resultaten av resekostnadsstudien tyder på att metoden kan användas för att värdera kulturresevat ekonomiskt, men det finns ett antal empiriska utmaningar som genom denna studie blivit uppenbara:

- I denna studie har analysen utgått från ett datamaterial med å ena sidan relativt mycket information om respondenter som representerar en liten population (zon 1), och å andra sidan lite information om respondenter som representerar en stor population (zon 2). Ett mer omfattande datamaterial skulle ge ett större underlag av respondenter och förhoppningsvis också större spridning geografiskt, vilket i sin tur borde gynna den statistiska analysen. Man kan tänka sig en brevenkät till ett slumpmässigt urval av befolkningen men eftersom Åsens by (och sannolikt även andra kulturresevat) främst är av lokalt intresse är det inte rimligt med ett slumpmässigt urval bland hela Sveriges befolkning utan det skulle i så fall ske mer

lokalt. Dock skulle det krävas ett relativt stort urval för att komma upp i önskvärd storlek och spridning av datamaterialet och detta är kostsamt både vad gäller tid och pengar.

- När det gäller bristen på spridning i datamaterialet kan en slutsats vara att vissa platser helt enkelt lämpar sig bättre än andra för värdering med hjälp av den zonala resekostnadsmetoden. Om en plats med stort allmänintresse för hela nationen värderas enligt ”på-platsen-metoden” är det möjligt att den önskvärda spridningen i datamaterialet skulle finnas där även utan en stor, omfattande brevenkät. T.ex. behöver alltså inte en studie på plats vid Ale stenar nödvändigtvis resultera i en kraftig majoritet av besökare från Skåne. Platsens allmänintresse bör i möjligaste mån undersökas i förväg.
- För att ”på-platsen-metoden” ska fungera tillfredsställande visar erfarenheterna från Åsens by respektive Pershyttan att det i alla händelser krävs särskilda insatser på själva platsen för att få tillräckligt många besökare att fylla i en enkät. Specialinsatserna i Åsens by där personal aktivt sökte upp besökare för att få dem att fylla i enkäter var exempelvis troligen av stor betydelse.
- Resekostnadsvariabeln i denna studie bygger på subjektiv information från respondenterna vad gäller resekostnad och restid. Det finns stora fördelar med detta eftersom analysen bygger på verkligt beteende hos respondenterna. Nackdelen är att enskilda observationer i zoner med få respondenter kan få orimligt stor vikt när den genomsnittliga resekostnaden beräknas. I många fall är det enklare att endast fråga respondenterna hur långt de har rest och sedan utifrån schablonvärden beräkna genomsnittliga resekostnader.
- Trots de empiriska utmaningarna i denna studie verkar storleken på det beräknade konsumentöverskottet (3,6 Mkr/år) intuitivt rimlig, särskilt i relation till den skattade betalningsviljan för Högarps by (2 Mkr/år).

5.3 Avslutande diskussion

Syftet med studien vars resultat presenteras i denna rapport var att: 1) testa etablerade miljövärderingsmetoder och deras användbarhet för ekonomisk värdering av kulturmiljön. Denna testning har genomförts genom en tillämpning av scenariovärderingsmetoden i Högarps by och resekostnadsmetoden i Åsens by. I förlängningen fanns även en förväntan att: 2) projektet skulle medverka till förbättrade samhällsekonomiska konsekvensanalyser och: 3) bidra till utvecklingen av hur kvalitativa värden för kulturmiljön kan värderas i monetära termer.

Utifrån vår analys kan konstateras att punkt 1 ovan kan uppfyllas, det vill säga såväl scenariovärderingsmetoden som resekostnadsmetoden är användbara för att värdera kulturmiljön, i det här fallet kulturresevat. Storleken på de skattade ekonomiska värdena har inte varit möjliga att validera eftersom värdering av kulturmiljöer är så pass outforskad men det är ett rimligt och intuitivt tilltalande resultat att Åsens by värderas högre än Högarps by, eftersom Åsens by är ett mer välkänt och välbesökt område. Samtidigt ligger de skattade värdena inte alltför långt ifrån varandra. Naturligtvis finns det saker som kan förbättras och göras annorlunda vid framtida liknande studier. För scenariovärderingsstudier skulle till exempel mer tid till enkätutveckling samt en mer generös belöning till respondenter vara gynnsam. För framtida resekostnadsstudier är det till exempel klokt att i förväg försöka ta reda på om en plats lämpar sig för en ”på-platsen-analys” eller om det finns skäl att samla in data på något annat sätt. Utöver de rent ekonomiska resultaten har genomförandet av studierna bidragit till ökad kunskap om vilka respondenterna är, varifrån de kommer och varför de besöker kulturresevat.

Punkt 2, det vill säga syftet att medverka till förbättrade framtida konsekvensanalyser, kan vi inte säga något om idag men det är åtminstone helt klart att denna studie bidrar med nyttoökningar som bör kunna komma till användning även för detta syfte. I slutänden kan därigenom förhoppningsvis en fördjupad förståelse för och värdesättande av kulturmiljöerna främjas.

När det gäller att bidra till utvecklingen av hur kvalitativa värden för kulturmiljön kan värderas ekonomiskt (punkt 3) bidrar denna rapport med tydliga exempel på hur detta i praktiken kan gå till. Precis som vid värdering av naturmiljöer finns det såväl styrkor som svagheter hos metoderna som även gäller vid värdering av kulturmiljöer. Dessa styrkor och

svagheter är dock mer kopplade till metoderna som sådana snarare än det faktum att det just är kulturmiljöer som värderas.

Sammanfattningsvis kan styrkorna och svagheterna med de genomförda studierna summeras:

- + Enkätundersökningarna för Åsens by och Högarps by fungerade väl och gav efterfrågad information, inte minst tack vare ett stort lokalt engagemang bland personalen.
- + Normal svarsfrekvens i scenariovärderingsstudien (men det vore i och för sig önskvärt med en högre svarsfrekvens).
- + Rimlig storlek på de skattade ekonomiska värdena.
- + Ökad kunskap om både befintliga och potentiella besökare av kulturreservat, t.ex. om deras skäl för att göra ett besök.
- Låg svarsfrekvens vid Pershyttan, vilket gjorde att en resekostnadsanalys inte kunde genomföras.
- Svårt hitta rimlig zonindelning i resekostnadsstudien för Åsens by.
- Knappt med tid att utveckla enkäterna och förankra genomförandet av datainsamlingen.

Om Riksantikvarieämbetet, går vidare med fördjupade studier inom området är erfarenheterna och de empiriska utmaningar som denna studie pekar ut av stor användning. Det insamlade datamaterialet är rikt och erbjuder en stor potential för fördjupade analyser utöver de ekonomiska aspekterna bla: *Kännedom om kulturreservat, allmänhetens inställning, besökarnas synpunkter, information om besökare, vilka informationskanaler som används och aktuella målgrupper.*

Referenser

Brännlund, R., Kriström, B., 1988. Miljöekonomi. Studentlitteratur, Lund.

Cesario, F. J., 1976. Value of time in recreation benefits studies. *Land Economics* 52(1), 32–41.

Freeman III, A. M., 2003. *The Measurement of Environmental and Resource Values: Theory and Methods*. Resources for the Future, Washington, DC.

Naturvårdsverket, 2005. Kvalitetskriterier för ekonomiska miljövärderingsstudier. Rapport, Naturvårdsverket, Stockholm.

Riksantikvarieämbetet, 2008. Metodhandledning i samhällsekonomisk konsekvensanalys: Kulturmiljön i miljömålsarbetet. Rapport 2008:2, Riksantikvarieämbetet, Stockholm.

Söderqvist, T., Hammer, M., Gren, I-M., 2004. *Samverkan för människa och natur: En introduktion till ekologisk ekonomi*. Studentlitteratur, Lund.

Orsak att inte betala för att Högarps by ska bli kulturresevat

Andra motiv än "För mig skulle det vara acceptabelt om Högarps by inte skulle bli ett kulturresevat" eller "Jag anser mig inte ha råd" till att svara "nej" eller "vet ej" på fråga 8, "Skulle du vara beredd att betala en summa för att Högarps by skulle bli ett kulturresevat?".

Allemansrätten tillåter mig att gå och titta om jag inte förstör!!
Anser att finansiering bör skötas genom staten, t.ex. Naturvårdsverket.
Anser att vi har finansiella medel genom skatter.
Betalar till fadderbarn just nu.
Betalar vid besöket och genom skatt.
Betalas av skatten vi redan betalar.
Betalas med skattemedel.
Bor i Skinnskälla by. Här är det mycket gammalt att ta vara på.
Borde finansieras genom skattepengar.
Bör redan finnas täckning i den skatt man betalar.
Det allmänna ska betala. Däremot kan det ge utkomstmöjligheter för människor i bygden.
Det bör finnas möjlighet att finansiera genom våra skatter.
Det finns andra områden som är i större behov av finansiering.
Det finns nog pengar hos Naturvårdsverket och liknande. Tycker att de skattepengar man betalar mycket väl kunde gå till sådan här verksamhet!
Det finns så många områden i Sverige som är värda att bevara som kulturresevat. Detta skall styras centralt (inom riket).
Det får tas via skattsedeln, inte betala extra för just ett projekt, då finns för min del intressantare projekt att betala till.
Det kanske räcker med det vi har, nästa generation bryr sig nog inte.
Det ligger i Vetlanda kommun så egentligen intresserar det inte mig som bor i Hultsfreds kommun.
Det ligger inte tillräckligt nära.
Det måste finnas finansiering inom regionala medel (Länsstyrelsen m.fl.) till sådana här viktiga saker för att få en bra turistnäring och ett kulturarv.
Det ska ske genom skattepengar.
Det ska tas av våra skattepengar.
Det skall vara självfinansierat om det skall vara berättigat.
Det är ingen som betalar mitt hus. Varför ska jag betala för en hel by då?
Detta måste vara en sak som finansieras av skattemedel så att alla får vara med och betala oavsett var man bor.
Eftersom jag inte har någon kunskap om eller något förhållande till Högarps by (detta är första gången jag hör talas om den) så känns det omöjligt att svara på dessa frågor på ett meningsfullt

sätt. Gäller även för fråga 7!
Eftersom jag inte vet något om platsen eller har anknytning till den är det lite svårt att ta ställning. Dock tycker jag det är viktigt att bevara kulturarvet. I vilken form och till vilken kostnad är svårt att avgöra. Det handlar som alltid om prioriteringar.
Eftersom jag inte vet så mycket om det skulle jag vilja ha mer information innan jag vill vara med och betala.
Egoistiskt sett hur jag kunskapen om hur ett sådant område fungerar och det finns liknande inom rimliga bilavstånd (Stensjö by (Oskarshamn) och Åsens by). Blir det fler minskas underlaget för redan befintliga (som har det svårt ekonomiskt redan).
Ekonomi löses genom Riksantikvarieämbetet som kan förslagsvis begära statliga medel.
En kostnadsfråga beroende på om Hultsfreds kommun måste höja skatten beroende på ev. nedläggningar av skolor i ytterområden.
Finansiering av natur- och kulturresevat bör alltid ske via skattsedeln. Höjd skatt har jag inget emot.
Finns många saker att betala för, vet ej om detta skulle vara en av dem jag skulle ge pengar till.
För att jag inte bryr mig om det och är därför inte intresserad av att betala.
För långsiktigt åtagande.
Förväntar mig att man förvaltar skattemedel på ett sådant sätt att man löser detta.
Genom den skatt som redan betalas.
Genom skattefinansiering. Statsbidrag, EU-bidrag, kommunalt, landsting. För att bibehålla kulturarvet.
Har ingen relation till ämnet.
Har inte det intresset.
Har inte funderat på hur det skulle finansieras, finns det EU-pengar att söka? Inträde, betalning till guidning osv. Budget krävs för att svara.
Helst finansieras utav skattemedel.
Högst tveksam till om det lämpliga i att öronmärka skattemedel till ett visst syfte under så lång tid.
I första hand bör det finansieras med skattemedel eller EU-bidrag.
Inte intresserad.
Jag anser att det ska tas av skatten till detta, eftersom det är så pass viktigt.
Jag anser att det är samhällets uppgift att sköta detta via skatten.
Jag betalar 20 000 kr i skatt per månad. Det ska täcka viktiga kulturella och naturmässiga satsningar.
Jag betalar genom skatten, det går att söka kulturbidrag.
Jag betalar skatt till stat och kommun.
Jag betalar skatt.
Jag har drygt 4,5 mil till Högarps by så jag kommer förmodligen aldrig att åka dit.
Jag har en egen gård med kulturella värden jag i 1:a hand värnar.
Jag har för lite kunskap om Högarps by och projektet runt omkring.

Jag har så mycket mer som står mig varmare om hjärtat.
Jag lägger mina pengar på att renovera, vårda och bevara gamla motorfordon.
Jag tror att man måste ha varit i Högarps by och sett det för att vara beredd att betala för det.
Jag tycker att det ligger på stat och kommuns ansvar för så helvetes mycket skatt som man betalar.
Jag tycker att kostnaderna skulle betalas på ett annat sätt, t.ex. skattepengar, sponsring, sälja produkter som tillverkas där såsom ekologisk frukt/grönsaker, saft, must etc., museiverksamhet.
Jag är född i Skåne, min tanke är att flytta tillbaks dit.
Kan inget om detta. Kan inte uttala mig om det. Är ej något insatt i det. Sorry.
Kanske kan finansieringen ske via skatten.
Kostnaden ska tas via skattsedeln, dock ej på kommunalskatten.
Kostnader till naturreservatet/kulturresevatet bör finansieras genom det allmänna skatteuttaget.
Kultur är en riksangelägenhet, därför bör ersättning ske med statliga medel.
Kulturbyar är alltid bra för turistnäringen.
Kulturresevat bör finansieras helt genom offentlig finansiering med stöd av EU-fondmedel. Kompletterande privat finansiering kan vara önskvärd genom olika intresseföreningar. Med offentlig finansiering menas: Riksantikvarieämbetet, Länsstyrelse/Regionförbund etc, dock ej kommunal finansiering.
Kulturresevat ska inte betalas av privatpersoner.
Känner inte till Högarps by.
Känner inte till området och vill då inte betala för något jag inte känner till.
Känns ganska långt ifrån mina egna intressen eller mina prioriteringar.
Läste samtliga frågor först. Kan tänka mig ett engångsbelopp, men inte månatligt. Viktigt att bevara kulturarvet men inte på bekostnad av annan utveckling.
Medel tas över skattsedeln.
Min uppfattning är att det ska finnas statliga medel för detta.
Måste sätta mig in bättre i frågan.
Ni har väl massor av hål att lägga de pengarna i. Är det inte på tiden att satsa lite pengar på våra barn när det i skolorna bara talas om besparingar och nedskärningar? När det kommer till sån här skit verkar det finnas hur mycket pengar som helst. Sânt här kan ni ta EU-pengar till så kommer de till lite nytta också!
Omprioritering av de som idag redan tas ut av skattebetalarna.
Pengar kan tas från allmänna skattemedel.
Reservat ska inte finansieras lokalt utan resurser måste komma från statligt håll. Detta för att värdet finns för alla inklusive turister.
Ska bekostas med skattemedel.
Ska det behövas några allmosor? Går det inte att finansiera kulturresevatet på något annat sätt?
Ska finansieras av staten.
Skall betalas via skattsedeln. Viktigt att bevara och sprida kunskap om vårt kulturarv.

Skall finansieras av skattemedel.
Skall finansieras genom skatten.
Skall vara skattefinansierat.
Skattemedel = EU-medel = som jordbruket får för att hålla öppna landskap och liknande.
Skattemedel skall bekosta detta.
Skattemedel skulle tagas!
Skola och äldreomsorg går före.
Skulle bero på hur stor summan att betala skulle bli.
Staten eller EU.
Statliga anslag får bära kostnaden.
Svårt att värdera i pengar.
Så högt skattetryck som vi har, så måste det gå att inrymma i ordinarie kulturbudget
Ta av skattemedel.
Ta det via skatten.
Tycker det är bra att kulturresevat ska finnas, men om de blir flera stycken, vad skulle det då kosta oss som privatpersoner? Skulle kunna tänka mig att betala men då till fler kulturresevat och inte bara till ett enda.
Tycker ej privatpersoner skall gå in och betala sånt här. Inte i denna kris.
Verksamheten bör i princip finansieras med offentliga medel, ev. entréavgifter. Betalar gärna lite skatt för att förverkliga projektet.
Vet ej.
Vet för lite om byn.
Vet inte tillräckligt mycket.
Vi som inte är idrottsintresserade vill ha något av kommunen, för det är inne hur det var förr i tiden på landsbygden, bostad, kök, slätter, ladugård.
Vill i så fall veta att pengarna verkligen kommer till byns bevarande.
Ålderspensionär.
Är ej insatt i det här så jag kan ta ställning till det.
Är ej intresserad av detta.
Är inte intresserad. Satsa pengarna på ungdomsverksamhet för att få färre ligister i framtiden.
Är väl egentligen inte så insatt för att t.ex. betala.

Orsaker att betala för att Högarps by ska bli kulturresevat?

Svar på fråga 11, "Varför kan du tänka dig att betala för att Högarps by skulle bli ett kulturresevat?"

Att bevaras för framtiden.
Bara om det drar turister.
Betalas genom kommun eller landsting. Viktigt för samhällets fortsatta verksamhet att veta sin historia.
Bevara kulturarvet och kunskapen om hur man skötte landskapet förr.
Bevara kulturhistoria för framtidens generationer, inte bara på pappers- och digitalmedia. Upplev i "verkligheten".
Bevara kulturlandskapet.
Bibehållet kulturarv.
Biologiska värden tas om hand, ökad kunskap om vårt kulturarv framför allt för ungdomar.
Bra att bevara från gamla tider och bibehålla kunskaper. Ger möjligen ett antal besökare. Får inte bli för dyrt!
Bra att ha intressanta utflyktsmål som är kulturellt neutrala och fri från kommersiella intressen och påtryckning.
Bra för bygden.
Bra idé under förutsättning att alla betalar, vilket nog är svårt att genomföra.
Det behövs kulturresevat.
Det finns ett värde i att bevara kulturhistoriskt och biologiskt viktiga miljöer.
Det är mycket viktigt att bevara vårt kulturarv för framtiden, så att kommande generationer vet var vi har vårt ursprung.
Det är viktigt att bevara gammalt så vi kan lära av detta och förstå hur man levde. Vi har mycket att lära och kunna efterleva som de gjorde från förr. En liten summa av många så tror jag att det går.
Det är viktigt att vi tar tillvara vår historia.
Det är viktigt för alla, man behöver bevara vissa saker som ju är ovärderliga.
Det är vår historia. Visad live!
Det är väl bra.
Det är värdefullt att bevara en gammal miljö åt kommande generationer.
Drar människor till bygden, det är bra.
En vacker plats, som är värd att vårdas.
Fler besökare, kulturlandskapet vårdas och bebyggelse.
Framtida ungdomars kulturarv.
För att bevara de biologiska värdena.
För att bevara den gamla byn till eftervärlden.
För att bevara en del av kulturarvet.
För att bevara ett gammalt landskap.
För att bevara kulturen där.

För att bevara kulturmiljöer.
För att bevara kulturreseptet i framtiden och ta hand om de biologiska värdena. Låta bebyggelsen vara kvar. Öka kunskapen om kulturarvet.
För att bevara kunskapen om vårt förflutna och ge ungdomar påtaglig information om levnadsvillkoren för deras förfäder.
För att jag känner till byn ganska väl.
För att kunna bidra med att bevara något vackert och intressant.
För att kunna bidra till att utveckla en bygd.
För att visa framtida generationer hur man levde på landsbygden i äldre tider.
För de efterkommande släktena.
För mig är det nostalgi -- men jag tror också att utvecklingen för oss nu har gått så svindlande fort att vi blivit rotlösa -- vi behöver "se våra rötter".
Hellre skattepengar till kultur än till militärutgifter.
Historien är viktig.
Högarps by påminner mej om min lyckliga barndom i Småland.
Intresse för kulturarv.
Investering för framtiden.
Jag betalar om avgift ej tages ut vid besök. Om betalning för besök [betalar jag] ej månadsbetalning.
Jag bor i en liknande by som invaderas av sta[ds]bor som bygger nya hus och jordbruket försvinner.
Jag har stort intresse av att vårt kultur/naturarv förs vidare till kommande generationer och vistas så ofta jag kan ute med barn i grupper.
Jag tycker att det är viktigt att bevara vårt kulturarv.
Jag tycker att det är viktigt för framtiden att bevara gammalt kulturarv. Lycka till!
Jag är inte jätteintresserad, men som gammal Virserumsbo kan jag tänka mig att sponsra med en mindre summa.
Jag är lantbrukarson och tycker om naturen.
Jo för att det är vackert och sevärt.
Kulturlandskapet vårdas.
Kulturlandskapet vårdas.
Kunskap om vårt arv och tidigare leverne.
Känns bra att hjälpa till på något som kan vara bra för många.
Lära mig mer om kulturarvet. Bevara och utveckla dessa unika miljöer. Kommer själv från landet.
Möjligheten att besöka och själv ta del och uppleva ett kulturlandskap från tidigare generationer.
Närheten till där jag bor plus att jag vill bevara det gamla för det får inte glömmas bort.
Om det gamla försvinner kan vi aldrig återställa det.
Om man vet att pengarna går till det man vill är man beredd att betala. Många bäckar små blir en stor å.
Omvårdnaden om natur och kultur.
Platsen är lämplig.
På grund av att det finns så få sådana skyddade ställen och det är oerhört viktigt att spara dem, både för samhället och naturen.
Rekreation och kulturlandskap blir viktiga för framtida turism och naturupplevelser.

Se svar på fråga 7.
Skattepengar räcker inte till allt, det finns viktigare saker som behöver skattepengar.
Så att inte allt försvinner av det gamla kulturlandskapet såsom blommor.
Så våra barn kan se hur deras förfäder levde.
Tycker att det är viktigt att värna om natur/kulturvärden. Men tycker att jag bor för långt bort för att betala en större summa.
Tycker det är viktigt att bevara miljöer och naturområden. För att göra det krävs att pengar kommer in för att få folk att hjälpa till och bidra med sin kunskap. Även för att få upp informationstavlor och vandringsleder.
Vet ej om just Högarp är rätt att göra till reservat, men en andel av skattemedel bör gå till att bevara vårt kulturarv till framtida generationer.
Vet ej.
Vet ej.
Vetskapen om det förflutna ger förståelse för nuet.
Viktig för kommande generationer.
Viktigt att bevara det som varit en gång.
Viktigt att bevara gammal kultur.
Viktigt att bevara och känna till vårt kulturarv och våra rötter (historia).
Viktigt att bevara.
Viktigt bevara bymiljön. Viktigt att slå slåtterängarna med lie för att bevara sällsynta växter.
Vår historia måste leva vidare in i framtiden.
Våra arv till framtida generationer.
Värdefullt för kommunens turism.
Är intresserad av hembygd och natur.

27 juli 2009

Enkät till dig som bor i Hultsfreds eller Vetlanda kommun

Du får här en enkät som är en del av ett projekt som syftar till att vi ska få bättre kunskap om allmänhetens inställning till så kallade kulturresevat och hur sådana värderas. I projektet studeras två befintliga kulturresevat (Åsens by i Jönköpings län och Pershyttans bergsmansby i Örebro län) och ett område som föreslås bli kulturresevat, nämligen Högarps by. På baksidan av det här brevet finns några fakta om Högarps by.

Högarps by ligger i Stenberga församling i Vetlanda kommun, nära kommungränsen till Hultsfred. Höga natur- och kulturvärden gör att byn har föreslagits bli ett kulturresevat. Förslaget för detta kulturresevat kommer i sommar att gå ut på remiss, men denna enkät är helt fristående från remissförfarandet.

Om du vill ge synpunkter på förslaget måste du därför göra detta inom ramen för det ordinarie remissförfarandet.

För att vi ska få veta allmänhetens inställning till Högarps by har du och cirka 1 000 andra slumpmässigt utvalda invånare i Hultsfreds och Vetlanda kommuner fått den här enkäten.

Vi ser mycket fram emot att få dina svar på enkäten!

Posta dina svar i det portofria svarskuvertet snarast möjligt. Stort tack på förhand!

Enkätundersökningen genomförs av Enveco Miljöekonomi AB på uppdrag av Riksantikvarieämbetet. Om du har några frågor kan du kontakta Åsa Soutukorva (e-post asa@enveco.se, tfn 070-7525610) eller Tore Söderqvist (e-post tore@enveco.se, tfn 070-4937473). Kontaktperson på Riksantikvarieämbetet är Eva Waldén Selin (e-post eva.walden.selin@raa.se).

Med vänlig hälsning
RIKSANTIKVARIEÄMBETET

Anonymitetsskydd

Dina svar kommer att vara helt anonyma. De skyddas enligt 9 kap. 4§ sekretesslagen (1980:100) samt av bestämmelserna i personuppgiftslagen. Detta innebär bland annat att alla som arbetar med undersökningen har tystnadsplikt. Numret på enkäten har bara med våra utskicksrutiner att göra. När vi får din enkät prickar vi av ditt namn från vår adresslista, så du slipper få påminnelser. Ditt namn kommer inte att kopplas ihop med dina svar.

Några fakta om Högarps by

Högarps by består idag av Stora och Lilla Högarp och är en väl sammanhållen bymiljö med sammanlagt fem gårdar. Högarp har troligen etablerats under medeltiden, och byn har haft sitt nuvarande läge i närmare 200 år. De gamla fägatorna där djuren drevs i vall finns välbevarade med sina karaktäristiska gärdesgårdar löpande ut från gårdarna till bete i hagar och skog. Byns högsta punkt ligger 223 meter över havet. I klart väder har man milsvid utsikt.

I byn finns ett stort antal hamlade träd – längs byvägen, fägator, i de gamla ängsmarkerna, vid odlingsrösen och på åkerholmar. Många av de hamlade träden har en ansevärd ålder, men nyhamling har också skett under senare år. Floran är mycket rik. 125 örter samsas här, varav många är beroende av människans skötsel. Slutar man slå gräset på ängarna och vägrenarna, försvinner eller minskar örter som slätterfibbla, gullviva, rödklint och stor blåkllocka. Den rika floran beror också på att ängarna aldrig gödslats med handelsgödsel.

Gårdarna inom Stora Högarp är belägna längs en bygata i de lägen de tilldelades i samband med storskiftet 1816. Merparten av bebyggelsen har bevarat sin karaktär från 1700- och 1800-talen. I Lilla Högarp finns byns äldsta bostadshus, en enkelstuga från 1700-talet.

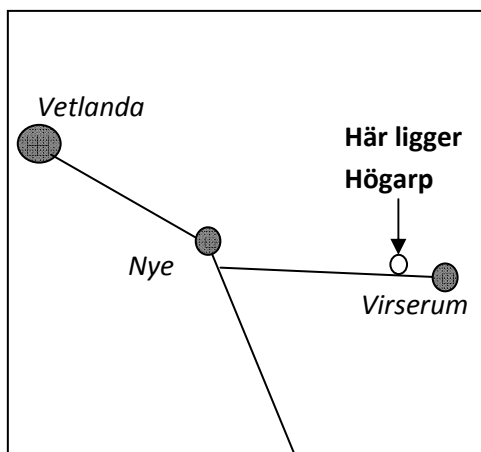
Högarps höga kultur- och naturvärden har sin grund i att utvecklingen under 1900-talets senare hälft gått långsammare i Högarp än i de flesta andra skogsbyar. Delar av den gamla ängsmarken har varit föremål för slätter under lång tid, delar av betesmarken har hållits öppna av betesdjur och de små åkrarna har odlats långt fram i tiden. Trots att vissa delar är igenväxande och har beskogats under de senaste 30 åren är landskapet påfallande lätt att läsa utifrån kartor från början av 1900-talet.

En del av Högarps by är naturreservat sedan 1995, se kartan på s. 1 i enkäten. Alla är välkomna att besöka byn till fots. Besökare ombeds parkera vid P-platsen. I byn finns även ett bymuseum och dessutom finns en utställning i "Gullis" hus i byn.

Blommande körsbärsträd i Högarps by. Foto: Länsstyrelsen i Jönköpings län.

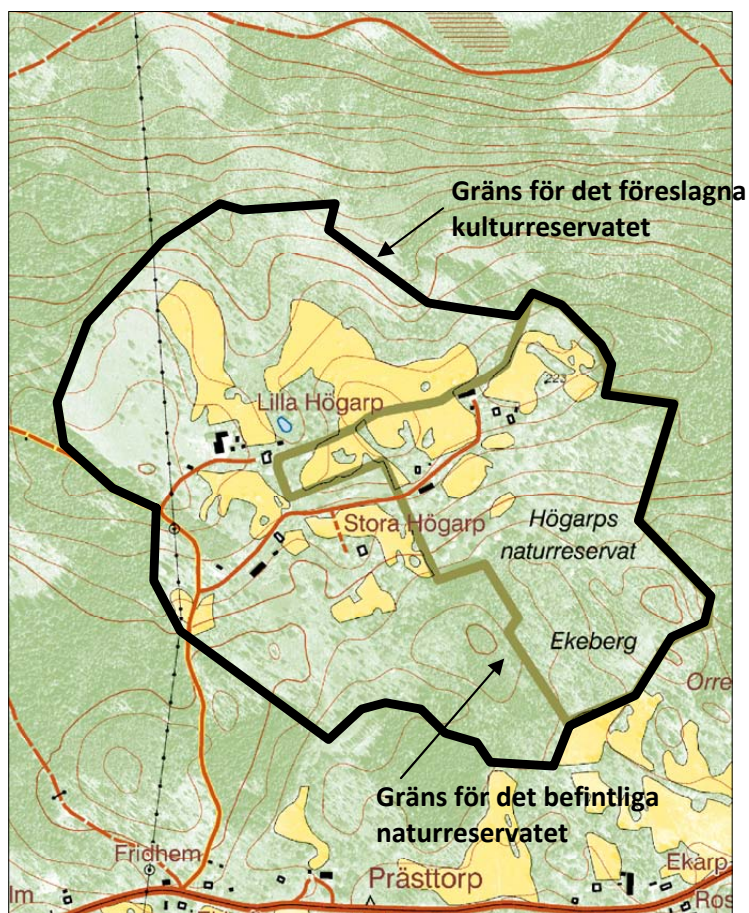
Högarps by som kulturresevat: Vad tycker du?

Avstånd Vetlanda-Högarps: 30 km

Avstånd Virserum-Högarps: 5 km

Det föreslagna kulturresevatets
storlek: 58,6 hektar

Läs följebrevet innan du börjar besvara enkäten! På baksidan av brevet finns fakta om Högarps by.

VAD ÄR ETT KULTURRESERVAT?

Du kan läsa mer om
kulturreservat på
www.raa.se/kulturreservat.

Det finns 34 kulturreservat i Sverige

Det är på förslag att Högarps by ska bli ett kulturreservat. Att inrätta ett kulturreservat är ett sätt att skydda värdefulla kulturpräglade landskap. De kulturreservat som ligger närmast dig är Linnés Råshult i Älmhults kommun och Åsens by i Aneby kommun.

Vad får besökarna?

I ett kulturreservat ska det vara möjligt för besökare att uppleva bevarade äldre kulturlandskap. Med hjälp av t.ex. guidningar och vandringsleder görs naturen och kulturmiljön tillgänglig, så att besökarna kan ta in vad de ser och upplever. Besökarna ska få en uppfattning om hur historien har format landskapet och hur dagens moderna samhälle har vuxit fram.

Vem brukar och äger ett kulturreservat?

Många kulturreservat har privata ägare, brukare och boende som medverkar i förvaltningen av reservatet. Flera av reservaten förvaltas också i samarbete med läns museer, kommuner eller ideella organisationer. Ett kulturreservat innebär inte att staten köper marken, utan den befintliga ägoformen behålls. Kulturreservat inrättas i samförstånd med de som är berörda och i samtycke med alla markägare.

Vad är skillnaden mellan kulturreservat och naturreservat?

Till skillnad från ett naturreservat är syftet med ett kulturreservat att ge ett skydd som är tydligt anpassat efter vad som behövs för att vårda kulturmiljön. Inom ett kulturreservat ska det vara möjligt att bruka marken aktivt och det kan även finnas vårdande och pedagogisk verksamhet. Man kan säga att ett kulturreservat ger en levande kultur, som i sin tur gynnar de naturvärden som är beroende av hävd. Många blommor och fjärilar är t.ex. beroende av att ängar och hagar sköts på ett traditionellt sätt.

1. Hade du hört talas om begreppet "kulturreservat" innan du fick den här enkäten?

- Ja
- Nej
- Vet ej

2. Dina närmaste kulturreservat är Linnés Råshult i Älmhults kommun och Åsens by i

Aneby kommun. Har du besökt något av dessa någon gång? Kryssa i en eller två rutor.

- Ja, Linnés Råshult
- Ja, Åsens by
- Nej

3. Hur viktigt tycker du det är att det satsas skattemedel på följande saker? Kryssa i en ruta på varje rad.

	Inte alls viktigt	Inte särskilt viktigt	Ganska viktigt	Mycket viktigt	Helt centralt	Vet ej
Vägar	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Naturreservat	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Idrottsevenemang	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Teatrar	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kulturresevat	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bibliotek	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kollektivtrafik	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Läs mer om Högarps by på baksidan av foljebrevet!

DIN ANKNYTNING TILL HÖGARPS BY

Som du ser på kartan på s. 1 är en del av det föreslagna kulturresevatet idag naturreservat. I byn finns även ett bymuseum och dessutom finns en utställning i "Gullis" hus.

4. Vad av följande i Högarps by hade du hört talats om innan du fick den här enkäten?

Sätt ett eller flera kryss.

☐ Naturreservatet	☐ Annat → Ange vad:
☐ Slätterängen	_____
☐ Bymuseet	_____
☐ "Gullis" hus	☐ Jag hade inte hört talats om Högarps by

5. Vad av följande i Högarps by har du besökt åtminstone någon gång? Sätt ett eller flera kryss.

☐ Naturreservatet	☐ Annat → Ange vad:
☐ Slätterängen	_____
☐ Bymuseet	_____
☐ "Gullis" hus	☐ Jag har inte besökt Högarps by

HÖGARPS BY SOM KULTURRESERVAT

Tabellen nedan visar vad som troligen händer om Högarps by blir ett kulturresevat (se kolumnen längst till höger). Om Högarps by inte blir ett kulturresevat består dagens naturresevat, och tabellen visar också vad detta troligen innebär (se kolumnen i mitten).

Egenskap	Byn blir <u>inte</u> kulturresevat, men dagens naturresevat består	Byn blir kulturresevat
Biologiska värden tas om hand (t.ex. sällsynta växter)	Ja	Ja
Kulturlandskapet vårdas	Ja, delvis	Ja
Bebyggelsen tas om hand	Nej	Ja
Bymuseet finns kvar	Nej, inte med säkerhet	Ja
Bymuseet utvecklas	Nej	Ja
Byn görs mer tillgänglig genom att vandringsleder inrättas	Nej, inte med säkerhet	Ja
Fler guidningar	Nej	Ja
Förbättrad information i byn om dess natur- och kulturvärden	Nej, inte med säkerhet	Ja
Fler verksamheter som sprider kunskap om kulturarvet, t.ex. slätter	Nej	Ja
Ökat samarbete med bygdens föreningar och företag	Nej	Ja

Kom ihåg att kulturresevatet skulle få en större yta än dagens naturresevat!

Om Högarps by blir kulturresevat kan man även förvänta sig att den blir mer känd, vilket troligen lockar fler besökare till byn och bygden. Om kulturresevatet inte bildas kan inga medel ges till vård av bebyggelsen eller skötsel av markerna på de övriga fastigheterna. Naturresevat vårdas nämligen med ett syfte med pengar från Naturvårdsverket och kulturresevat vårdas på ett annat sätt med pengar från Riksantikvarieämbetet.

6. Tycker du att det vore bra eller dåligt om Högarps by skulle bli ett kulturresevat?

Kryssa i en ruta.

Mycket dåligt	Ganska dåligt	Varken bra eller dåligt	Ganska bra	Mycket bra	Vet ej
☐	☐	☐	☐	☐	☐

7. Hur oviktiga eller viktiga tycker du att följande egenskaper hos kulturresevatet skulle vara? Kryssa i en ruta på varje rad.

	Mycket oviktig	Ganska oviktig	Varken oviktig eller viktig	Ganska viktig	Mycket viktig	Vet ej
Biologiska värden tas om hand	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kulturlandskapet vårdas	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bebyggelsen tas om hand	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bymuseet utvecklas	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Byn görs mer tillgänglig genom att vandringsleder inrättas	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Fler guidningar	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Förbättrad information i byn om dess natur- och kulturvärden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Fler verksamheter som sprider kunskap om kulturarvet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ökad kunskap om vårt förflutna och dåtidens levnadsvillkor	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bibehållen kunskap om hur kulturhistoriska värden vårdas	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ökat samarbete med bygdens föreningar och företag	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Fler besökare till bygden	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Vad skulle du vara beredd att betala?

Det krävs resurser för att utveckla Högarps by på det sätt som ska ske i ett kulturresevat. Vi ber dig nu att tänka dig att det är en öppen fråga om Högarps by skulle bli ett kulturresevat eller inte, och att pengafrågan är olöst.

Tänk dig vidare följande:

- Finansieringen skulle ske genom en avgift som invånarna i Kronobergs, Jönköpings och Kalmar län betalar till en regional fond under åren 2010-2029. (År 2029 skulle en utvärdering av verksamheten ske.)
- Avgiften skulle öronmärkas så att du kan vara säker på att den skulle finansiera just kulturresevatet.
- Kulturresevatet skulle inrättas år 2010 om dess värde för befolkningen kan bedömas vara större än kostnaderna.

Erfarenheter från liknande enkäter visar att man kan svara en sak, men i verkligheten göra något annat. Vissa kanske anger en lägre summa pengar än vad de egentligen vill betala. Detta kan bland annat bero på att de tycker att de har rätt till en levande kulturmiljö. Andra kanske svarar en högre summa än vad de egentligen vill betala. Vi vill inte att du tänker på detta sätt när du besvarar våra frågor, utan svara utifrån vad du faktiskt är beredd att betala. Det kan säkert finnas andra orsaker till att man svarar som man gör. Om du har några tankar kring detta så skriv gärna dessa i slutet av den här enkäten.

Vi vill nu veta vad du under dessa förutsättningar skulle vara beredd att betala för att Högarps by skulle bli ett kulturresevat.

8. Skulle du vara beredd att betala en summa för att Högarps by skulle bli ett kulturresevat?

- Ja, jag skulle vara beredd att betala en summa → **Gå till fråga 10**
- Nej, jag skulle inte vara beredd att betala någonting → **Gå till fråga 9**
- Vet ej → **Gå till fråga 9**

9. Varför svarade du Nej eller Vet ej i föregående fråga? Kryssa i en eller flera rutor.

- För mig skulle det vara acceptabelt om Högarps by inte skulle bli ett kulturresevat → **Gå till fråga 12**
- Jag anser mig inte ha råd → **Gå till fråga 12**
- Annat motiv → **Skriv på raderna nedanför och gå sedan till fråga 12**

10. Hur mycket skulle du maximalt vara beredd att betala för att Höggarps by skulle bli ett kulturresevat? Kryssa antingen för en av rutorna med förtryckta belopp eller skriv en egen summa på översta raden. Betalningen ska ske varje månad under åren 2010-2029.

Innan du svarar, tänk på att din privata budget ska hålla, det vill säga att du får avstå från något annat för att kunna betala det här.

Egen summa: _____ kr per månad

☐ 1-9 kr/mån	☐ 200-299 kr/mån
☐ 10-19 kr/mån	☐ 300-399 kr/mån
☐ 20-29 kr/mån	☐ 400-499 kr/mån
☐ 30-49 kr/mån	☐ 500-749 kr/mån
☐ 50-74 kr/mån	☐ 750-999 kr/mån
☐ 75-99 kr/mån	☐ 1000-1499 kr/mån
☐ 100-149 kr/mån	☐ 1500-1999 kr/mån
☐ 150-199 kr/mån	☐ 2000-2999 kr/mån

11. Varför kan du tänka dig att betala för att Höggarps by skulle bli ett kulturresevat?

Svar: _____

AVSLUTANDE ALLMÄNNA FRÅGOR

12. Vilket är ditt kön?

- Kvinna
 Man

Nu är det bara några få enkla frågor kvar. Tack på förhand för att du svarar på dem också!

13. Vilket år är du född? Svar: _____

14. I vilket land föddes du?

- Sverige
 Annat land → Ange land: _____

15. Hur många personer bor det i ditt hushåll? Ange antal personer.

Svar: _____ barn 0-17 år

_____ vuxna 18 år eller äldre

Glöm inte att räkna med dig själv!

16. Vilken är din högsta utbildningsnivå? Kryssa i den ruta som bäst överensstämmer med din högsta utbildningsnivå.

- Obligatorisk skola (t.ex. grundskola, folkskola eller motsvarande)
- Yrkesutbildning (t.ex. yrkesskola, fackskola eller motsvarande)
- Gymnasieutbildning (även t.ex. realexamen, folkhögskola eller motsvarande)
- Universitet eller högskola

17. Ungefär hur stor är ditt HUSHÅLLS totala inkomst per månad efter skatt? Räkna med alla inkomstkällor, inklusive t.ex. barnbidrag, a-kassa, studiemedel, pension, osv. Skriv in beloppet eller kryssa i en ruta nedan.

Svar: _____ kr per månad

☐ Lägre än 10 000 kr	☐ 50 000 – 59 999 kr
☐ 10 000 – 19 999 kr	☐ 60 000 – 69 999 kr
☐ 20 000 – 29 999 kr	☐ 70 000 – 79 999 kr
☐ 30 000 – 39 999 kr	☐ 80 000 kr eller mer
☐ 40 000 – 49 999 kr	

Tack för din medverkan! Om du har några synpunkter och/eller tillägg, skriv dem här:

Skicka nu in frågeformuläret i svarskuvertet. Om svarskuvertet har kommit bort kan du använda ett eget kuvert. Adressen är: Enveco Miljöekonomi AB, SVARSPOST, 20544454, 127 20 Skärholmen. Du behöver inte sätta frimärken på detta kuvert.

Fyll i enkäten, så bjuder vi på kaffe/te med kaka som tack för hjälpen!

Vad tycker du om kulturresevatet Åsens by?

Vi vill veta mer om dig som besöker Åsens by, din resa hit och dina åsikter om detta kulturresevat! Dina svar på nedanstående frågor hjälper oss att värdera kulturmiljön och förbättra Åsens by. Vi är mycket tacksamma om du besvarar alla frågor.

Lämna sedan in frågeformuläret i Handelsboden eller i Kaffestugan. Som tack för hjälpen får du en biljett som ger dig gratis kaffe/te med kaka i Kaffestugan. (Det går också bra att du skickar frågeformuläret till Enveco Miljöekonomi AB, Oxholmsgränd 3, 127 48 Skärholmen, men då måste du göra detta senast 31 augusti 2009.)

Om du har några frågor kan du fråga personalen i Handelsboden. Ansvariga för undersökningen är Riksantikvarieämbetet (kontaktperson: Eva Waldén Selin, e-post eva.walden.selin@raa.se) och Enveco Miljöekonomi AB (kontaktpersoner: Åsa Soutukorva, e-post asa@enveco.se, tfn 070-7525610, och Tore Söderqvist, e-post tore@enveco.se, tfn 070-4937473).

Teklas hus i Åsens by. Foto: Lennart Gustavsson, Tranås

DITT BESÖK I ÅSENS BY

1. Ange datumet för det här besöket i Åsens by: _____

2. Hur långt tror du ditt besök i Åsens by blir? Svar: Ungefär _____ timmar

3. Vilka är dina huvudsakliga syften med ditt besök i Åsens by? Sätt ett eller flera kryss.

☐ Kulturupplevelser	☐ Besöka ett arrangemang som
☐ Naturupplevelser	<u>inte</u> är knutet till den
☐ Besöka ett arrangemang knutet
till den kulturhistoriska
verksamheten (t.ex. guidning)	kulturhistoriska verksamheten
(t.ex. gudstjänst, konsert)
	☐ Annat syfte → Ange vilket:

4. Är det här ditt första besök i Åsens by?

- Ja → Gå till fråga 7
 Nej → Gå till fråga 5

5. Ungefär hur många gånger har du besökt Åsens by tidigare? Svar: _____ gånger

6. Vilka var dina huvudsakliga syften med dina tidigare besök i Åsens by? Sätt ett eller flera kryss.

☐ Kulturupplevelser	☐ Besöka ett arrangemang som
☐ Naturupplevelser	<u>inte</u> är knutet till den
☐ Besöka ett arrangemang knutet
till den kulturhistoriska
verksamheten (t.ex. guidning)	kulturhistoriska verksamheten
(t.ex. gudstjänst, konsert)
	☐ Annat syfte → Ange vilket:

7. Hur fick du reda på att Åsens by finns? Sätt ett eller flera kryss.

☐ Genom bekanta	☐ Vägskyltar
☐ Genom en förening	☐ Turist-/informationstavla
☐ Internet	☐ Kom hit av en
☐ Radio/TV	tillfällighet/impuls
☐ Artikel i tidning/tidskrift	☐ Annat sätt → Ange vilket:
☐ Annons/reklam	_____
☐ Besök på turistbyrå	_____

8. Vad anser du om följande egenskaper hos Åsens by? Kryssa i en ruta på varje rad.

	Mycket dåligt	Dåligt	Varken bra eller dåligt	Bra	Mycket bra	Vet ej
Arrangemang knutna till den kulturhistoriska verksamheten	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Informationen i byn om Åsens by	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tillgänglighet för personer med funktionshinder	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Parkeringsmöjligheter	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sortimentet i Handelsboden	☐	☐	☐	☐	☐	☐

9. I vilken grad instämmer du med följande påståenden? Kryssa i en ruta på varje rad.

	Jag instämmer...	Inte alls	Delvis	Helt och hållet	Vet ej
Det var lätt att hitta information om Åsens by före mitt besök	☐	☐	☐	☐	☐
Det var lätt att hitta till Åsens by	☐	☐	☐	☐	☐
Åsens by motsvarade mina förväntningar	☐	☐	☐	☐	☐

	Jag instämmer...	Inte alls	Delvis	Helt och hållet	Vet ej
Redan innan jag kom hit visste jag att Åsens by är ett kulturresevat	☐	☐	☐	☐	☐
Jag känner till andra kulturresevat än Åsens by	☐	☐	☐	☐	☐
Det finns tillräckligt med aktiviteter i byn för barn	☐	☐	☐	☐	☐
Det finns tillräckligt med aktiviteter i byn i övrigt	☐	☐	☐	☐	☐
Jag är nöjd med förtäringen i Kaffestugan	☐	☐	☐	☐	☐
Jag kan tänka mig att besöka Åsens by igen	☐	☐	☐	☐	☐
Jag kan tänka mig att rekommendera andra att besöka Åsens by	☐	☐	☐	☐	☐

10. Hur tycker du att Åsens by kan förbättras som besöksmål?

Svar: _____

DIN RESA TILL ÅSENS BY

I detta avsnitt vill vi veta lite om hur din resa till Åsens by har sett ut.

11. Har du rest till Åsens by tillsammans med någon annan?

- Ja, jag deltar i en organiserad gruppresa
- Ja, men inte i en organiserad gruppresa → **Ange antal vuxna respektive barn (under 18 år) som du har rest tillsammans med:**
- Antal vuxna:** _____ **Antal barn:** _____ (Räkna inte med dig själv.)
- Nej

12. Gjorde du din resa till Åsens by på din fritid eller i tjänsten?

- På fritiden → *Gå till fråga 13*
- I tjänsten → *Gå till fråga 21*

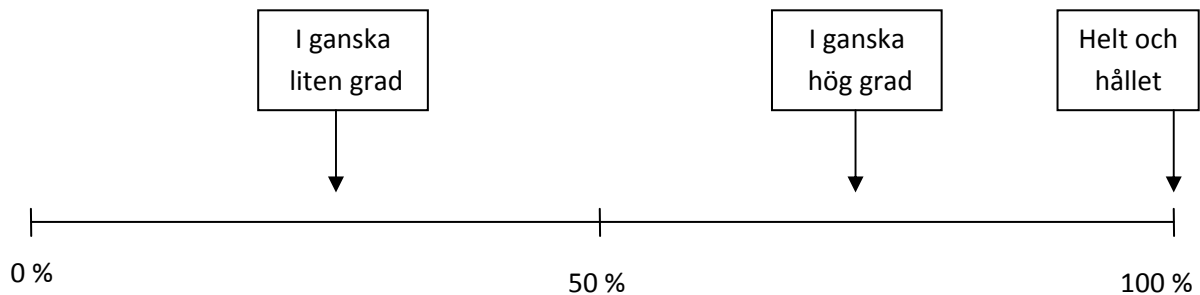
Vi vill nu veta varifrån du startade din resa till Åsens by. Det var hemifrån, om du i alla fall hade någon liten tanke på att besöka Åsens by när du reste hemifrån. Men det kan givetvis också ha varit från någon annan plats – kanske är du på genomresa och fick veta om Åsens by när du t.ex. besökte turistbyrån i Jönköping, kanske var du på ditt lantställe och fick idén att besöka Åsens by, osv.

13. Var ligger platsen varifrån du startade din resa till Åsens by? Ha texten i rutan ovanför i åtanke när du svarar.

Ange kommun eller närmaste större ort: _____

Ange även län eller landskap: _____

14. När du startade din resa från platsen du angav i fråga 13, i vilken grad var syftet med resan att besöka just Åsens by? Sätt ett kryss på linjen.

15. Hur många andra besöksmål har du under din resa?

- Inga andra än Åsens by
- Ett eller flera andra → **Ange vilket/vilka huvudsakliga besöksmål:** _____
- _____
- _____

Nu följer frågor som bl.a. gäller dina resekostnader. Du ska fylla i kostnaderna för dig och även räkna med kostnader för andra (t.ex. barn) om det är du som har betalat för dem och ska stå för deras kostnader.

16. Hur reste du till Åsens by? Fyll i nedanstående tabell. Om det behövs kan du dela in din resa i fler än en sträcka med olika färdstätt. Längst ned på sidan finns ett exempel på hur tabellen kan fyllas i.

Börja här med att fylla i platsen du angav i fråga 13.

	Från ↓	Till ↓	Färdstätt (t.ex. bil, buss, tåg) ↓	Ungefärlig tidsåtgång i timmar och/eller minuter ↓	Dina ungefärliga färdkostnader i kronor (för t.ex. biljetter, bensin, hyrbil) ↓
Sträcka 1					
Sträcka 2					
Sträcka 3					
Sträcka 4					
Sträcka 5					

Exempel på hur tabellen kan fyllas i för en resa från Göteborg till Åsens by:

Sträcka 1	Göteborg	Jönköping	Tåg	2 tim	250 kr
Sträcka 2	Jönköping	Åsens by	Bil	45 min	100 kr

17. Hur många övernattningar ingick i resan till Åsens by, inklusive dina ev. övernattningar i byn?

- Ingen → Gå till fråga 19
- En eller flera → Gå till fråga 18

18. Kostade övernattningarna något?

- Ja → Ange dina ungefärliga totala logikostnader: _____ kr
- Nej

19. Ungefär hur stora har dina övriga kostnader varit under resan till Åsens by och under besöket i Åsens by (för t.ex. mat, dryck, böcker, souvenirer, inträden)? Räkna alltså inte med färdkostnader och eventuella logikostnader.

☐ 0 kr	☐ 2 000-4 999 kr
☐ 1-99 kr	☐ 5 000-9 999 kr
☐ 100-249 kr	☐ 10 000 kr eller mer
☐ 250-999 kr	
☐ 1 000-1 999 kr	

20. Tänk nu igen på platsen du startade din resa ifrån, dvs. platsen du angav i fråga 13. Finns det besöksmål som starkt liknar Åsens by och som ligger närmare din startplats än vad Åsens by gör?

- Ja, det finns många sådana besöksmål
- Ja, det finns några sådana besöksmål
- Ja, det finns enstaka sådana besöksmål
- Nej, det finns inga sådana besöksmål
- Vet ej

NÅGRA AVSLUTANDE FRÅGOR OM DIG

21. Vilket är ditt kön?

- Kvinna
- Man

Nu är det bara några få enkla frågor kvar. Tack på förhand för att du svarar på dem också!

22. Vilket år är du född? Svar: _____

23. Vilken är din hemkommun? Svar: _____

24. I vilket land föddes du?

- Sverige
- Annat land → Ange land: _____

25. Vilken är din högsta utbildningsnivå? Kryssa i den ruta som bäst överensstämmer med din högsta utbildningsnivå.

- Obligatorisk skola (t.ex. grundskola, folkskola eller motsvarande)
- Yrkesutbildning (t.ex. yrkesskola, fackskola eller motsvarande)
- Gymnasieutbildning (även t.ex. realexamen, folkhögskola eller motsvarande)
- Universitet eller högskola

26. Ungefär hur stor är din totala inkomst per månad efter skatt? Räkna med alla inkomstkällor, inklusive t.ex. barnbidrag, a-kassa, studiemedel, pension, osv. Skriv in beloppet eller kryssa i en ruta nedan.

Svar: _____ kr per månad

☐ Lägre än 5 000 kr	☐ 25 000 – 29 999 kr
☐ 5 000 – 9 999 kr	☐ 30 000 – 34 999 kr
☐ 10 000 – 14 999 kr	☐ 35 000 – 39 999 kr
☐ 15 000 – 19 999 kr	☐ 40 000 – 49 999 kr
☐ 20 000 – 24 999 kr	☐ 50 000 kr eller mer

Tack för din medverkan! Om du har några synpunkter och/eller tillägg, skriv dem här:

Bilaga 5:

Resultat samtliga enkätfrågor för Högarps by

Fråga 1. Hade du hört tala om begreppet "kulturresevat" innan du fick den här enkäten?

Svar	Frekvens	Procent
Ja	342	75,3
Nej	93	20,5
Vet ej	19	4,2
Summa	454	100

Fråga 2. Dina närmaste kulturresevat är Linnés Råshult i Älmhults kommun och Asens by i Aneby kommun. Har du besökt något av dessa någon gång?

Besökt Linnés Råshult:

Svar	Frekvens	Procent
Ej besökt	362	79,9
Besökt	91	20,1
Summa	453	100

Besökt Asens by:

Svar	Frekvens	Procent
Ej besökt	335	74,0
Besökt	118	26,0
Summa	453	100,0

Varken besökt Linnés Råshult eller Asens by:

Svar	Frekvens	Procent
Besökt åtminstone R eller A	168	37,1
Besökt varken R eller A	285	62,9
Summa	453	100,0

Fråga 3. Hur viktigt tycker du det är att det satsas skattemedel på följande saker?

Vågar:

Svar	Frekvens	Procent
Inte alls viktigt	6	1,3
Inte särskilt viktigt	6	1,3
Ganska viktigt	55	11,7
Mycket viktigt	293	62,3
Helt centralt	100	21,3
Vet ej	10	2,1
Summa	470	100,0

Naturresevat:

Svar	Frekvens	Procent
Inte alls viktigt	17	3,6
Inte särskilt viktigt	63	13,5
Ganska viktigt	220	47,0
Mycket viktigt	132	28,2
Helt centralt	16	3,4
Vet ej	20	4,3
Summa	468	100,0

Idrottsevenemang:

Svar	Frekvens	Procent
Inte alls viktigt	37	8,0
Inte särskilt viktigt	104	22,4
Ganska viktigt	200	43,1
Mycket viktigt	90	19,4
Helt centralt	15	3,2
Vet ej	18	3,9
Summa	464	100,0

Teatrar:

Svar	Frekvens	Procent
Inte alls viktigt	46	10,0
Inte särskilt viktigt	161	34,8
Ganska viktigt	179	38,7
Mycket viktigt	53	11,5
Helt centralt	4	0,9
Vet ej	19	4,1
Summa	462	100,0

Kulturresevat:

Svar	Frekvens	Procent
Inte alls viktigt	23	4,9
Inte särskilt viktigt	84	18,0
Ganska viktigt	221	47,3
Mycket viktigt	107	22,9
Helt centralt	10	2,1
Vet ej	22	4,7
Summa	467	100,0

Bibliotek:

Svar	Frekvens	Procent
Inte alls viktigt	16	3,4
Inte särskilt viktigt	53	11,3
Ganska viktigt	182	38,8
Mycket viktigt	175	37,3
Helt centralt	29	6,2
Vet ej	14	3,0
Summa	469	100,0

Kollektivtrafik:

Svar	Frekvens	Procent
Inte alls viktigt	10	2,1
Inte särskilt viktigt	16	3,4
Ganska viktigt	112	23,8
Mycket viktigt	245	52,0
Helt centralt	77	16,3
Vet ej	11	2,3
Summa	471	100,0

Fråga 4. Vad av följande i Högarps by hade du hört talas om innan du fick den här enkäten?

Naturresevatet:

Svar	Frekvens	Procent
Ej hört talas om	338	71,5
Hört talas om	135	28,5
Summa	473	100,0

Slätterången:

Svar	Frekvens	Procent
Ej hört talas om	383	81,0
Hört talas om	90	19,0
Summa	473	100,0

Bymuseet:

Svar	Frekvens	Procent
Ej hört talas om	401	84,8
Hört talas om	72	15,2
Summa	473	100,0

"Gullis" hus:

Svar	Frekvens	Procent
Ej hört talas om	444	93,9
Hört talas om	29	6,1
Summa	473	100,0

Annat:

Svar	Frekvens	Procent
Ej hört talas om	461	97,5
Hört talas om	12	2,5
Summa	473	100,0

**Fråga 5. Vad av följande i Högarps by har du besökt åtminstone någon gång?
 Naturresevatet:**

Svar	Frekvens	Procent
Ej besökt	405	85,3
Besökt	70	14,7
Summa	475	100,0

Slätterången:

Svar	Frekvens	Procent
Ej besökt	419	88,2
Besökt	56	11,8
Summa	475	100,0

Bymuseet:

Svar	Frekvens	Procent
Ej besökt	438	92,2
Besökt	37	7,8
Summa	475	100,0

"Gullis" hus:

Svar	Frekvens	Procent
Ej besökt	463	97,5
Besökt	12	2,5
Summa	475	100,0

Annat:

Svar	Frekvens	Procent
Ej besökt	464	97,7
Besökt	11	2,3
Summa	475	100,0

Fråga 6. Tycker du att det vore bra eller dåligt om Högarps by skulle bli ett kulturresevat?

Svar	Frekvens	Procent
Mycket dåligt	4	0,8
Ganska dåligt	3	0,6
Varken bra eller dåligt	58	12,1
Ganska bra	169	35,3
Mycket bra	161	33,6
Vet ej	84	17,5
Summa	479	100,0

Fråga 7. Hur oviktiga eller viktiga tycker du att följande egenskaper hos kulturresevatet skulle vara?

Biologiska värden tas om hand:

Svar	Frekvens	Procent
Mycket oviktig	6	1,3
Ganska oviktig	8	1,7
Varken oviktig eller viktig	49	10,4
Ganska viktig	201	42,6
Mycket viktig	161	34,1
Vet ej	47	10,0
Summa	472	100,0

Kulturlandskapet värdas:

Svar	Frekvens	Procent
Mycket oviktig	5	1,1
Ganska oviktig	7	1,5
Varken oviktig eller viktig	33	7,0
Ganska viktig	201	42,4
Mycket viktig	189	39,9
Vet ej	39	8,2
Summa	474	100,0

Bebyggelsen tas om hand:

Svar	Frekvens	Procent
Mycket oviktig	5	1,1
Ganska oviktig	8	1,7
Varken oviktig eller viktig	46	9,7
Ganska viktig	213	45,1
Mycket viktig	159	33,7
Vet ej	41	8,7
Summa	472	100,0

Bymuseet utvecklas:

Svar	Frekvens	Procent
Mycket oviktig	9	1,9
Ganska oviktig	30	6,4
Varken oviktig eller viktig	117	24,8
Ganska viktig	182	38,6
Mycket viktig	75	15,9
Vet ej	59	12,5
Summa	472	100,0

Byn görs mer tillgänglig genom att vandringleder inrättas:

Svar	Frekvens	Procent
Mycket oviktig	9	1,9
Ganska oviktig	22	4,6
Varken oviktig eller viktig	103	21,7
Ganska viktig	200	42,1
Mycket viktig	92	19,4
Vet ej	49	10,3
Summa	475	100,0

Fler guidningar:

Svar	Frekvens	Procent
Mycket oviktig	9	1,9
Ganska oviktig	44	9,3
Varken oviktig eller viktig	154	32,6
Ganska viktig	153	32,3
Mycket viktig	47	9,9
Vet ej	66	14,0
Summa	473	100,0

Förbättrad information i byn om dess natur- och kulturarvden:

Svar	Frekvens	Procent
Mycket oviktig	5	1,1
Ganska oviktig	31	6,6
Varken oviktig eller viktig	81	17,2
Ganska viktig	205	43,4
Mycket viktig	89	18,9
Vet ej	61	12,9
Summa	472	100,0

Fler verksamheter som sprider kunskap om kulturarvet:

Svar	Frekvens	Procent
Mycket oviktig	4	0,8
Ganska oviktig	25	5,3
Varken oviktig eller viktig	100	21,1
Ganska viktig	212	44,6
Mycket viktig	79	16,6
Vet ej	55	11,6
Summa	475	100,0

Ökad kunskap om vårt förflutna och dåtidens levnadsvillkor:

Svar	Frekvens	Procent
Mycket oviktig	4	0,8
Ganska oviktig	9	1,9
Varken oviktig eller viktig	53	11,2
Ganska viktig	217	45,7
Mycket viktig	150	31,6
Vet ej	42	8,8
Summa	475	100,0

Bibehållen kunskap om hur kulturhistoriska värden vårdas:

Svar	Frekvens	Procent
Mycket oviktig	4	0,8
Ganska oviktig	12	2,5
Varken oviktig eller viktig	60	12,6
Ganska viktig	246	51,8
Mycket viktig	109	22,9
Vet ej	44	9,3
Summa	475	100,0

Ökat samarbete med bygdens föreningar och företag:

Svar	Frekvens	Procent
Mycket oviktig	7	1,5
Ganska oviktig	15	3,2
Varken oviktig eller viktig	83	17,5
Ganska viktig	221	46,5
Mycket viktig	101	21,3
Vet ej	48	10,1
Summa	475	100,0

Fler besökare till bygden:

Svar	Frekvens	Procent
Mycket oviktig	6	1,3
Ganska oviktig	18	3,8
Varken oviktig eller viktig	64	13,5
Ganska viktig	213	44,8
Mycket viktig	125	26,3
Vet ej	49	10,3
Summa	475	100,0

Fråga 8. Skulle du vara beredd att betala en summa för att Högarps by skulle bli ett kulturresevat?

Svar	Frekvens	Procent
Ja	107	22,5
Nej	245	51,5
Vet ej	124	26,1
Summa	476	100,0

Fråga 9. Varför svarade du "nej" eller "vet ej" i föregående fråga?

För mig skulle det vara acceptabelt om Högarps by inte skulle bli ett kulturresevat:

Svar	Frekvens	Procent
Ej angivit detta motiv	287	78,8
Acceptabelt	77	21,2
Summa	364	100,0

Jag anser mig inte ha råd:

Svar	Frekvens	Procent
Ej angivit detta motiv	174	47,8
Har ej råd	190	52,2
Summa	364	100,0

Annat motiv (de angivna motiven finns listade i tabell 2):

Svar	Frekvens	Procent
Ej angivit "annat motiv"	250	68,7
Annat motiv	114	31,3
Summa	364	100,0

Fråga 10. Hur mycket skulle du maximalt vara beredd att betala för att Högarps by skulle bli ett kulturresevat?

Medelvärde	43,3125
Minimum	1
Maximum	250
Antal	112

Fråga 11. Varför kan du tänka dig att betala för att Högarps by skulle bli ett kulturresevat? Se tabell 5 för angivna motiv.

Svar	Frekvens	Procent
Kvinna	151	31,6
Man	327	68,4
Summa	478	100,0

Fråga 13. Vilket år är du född?

Omkodat till ålder:

Medelvärde	55,96368
Minimum	21
Maximum	80
Antal	468

Fråga 14. I vilket land föddes du?

Svar	Frekvens	Procent
Sverige	430	90,0
Annat land	48	10,0
Summa	478	100,0

De andra länderna var följande:

Bosnien (5 st)
 Finland (7 st)
 Jugoslavien (4 st)
 Nederländerna (2 st)
 Norge (2 st)
 Serbien (2 st)
 Tyskland (7 st)
 Österrike (2 st)

Fråga 15. Hur många personer bor det i ditt hushåll?

Antal barn 0-17 år:

Svar	Frekvens	Procent
0	368	77,1
1	40	8,4
2	44	9,2
3	22	4,6
4	2	0,4
5	1	0,2
Summa	477	100,0

Antal vuxna 18 år eller äldre:

Svar	Frekvens	Procent
1	175	36,7
2	268	56,2
3	28	5,9
4	6	1,3
Summa	477	100,0

Fråga 16. Vilken är din högsta utbildningsnivå?

Svar	Frekvens	Procent
Obligatorisk skola	146	30,7
Yrkesutbildning	73	15,3
Gymnasieutbildning	156	32,8
Högskoleutbildning	101	21,2
Summa	476	100,0

Fråga 17. Ungefär hur stor är ditt hushålls totala inkomst per månad efter skatt?

Räkna med alla inkomstkällor, inklusive t.ex. barnbidrag, a-kassa, studiemedel,

pension, osv.

Medelvärde	23117,68
Minimum	1150
Maximum	110000
Antal	454

Synpunkter och/eller tillägg:

Bor nära Vellingarna men vet ej var Högarps by ligger. Orkar ej med fler intressen än de jag redan har inom RPG Riksförbundet Pensionärsförening, och svenska kyrkan.
Bra att visa hur det såg ut för på någon eller några platser i varje län. Pengarna skall tas från annan onödig verksamhet som ämbetsbetjänter, t.ex. bevarande och undersökning av gamla stenrösen och ev. gravrösen. De är undersökta tillräckligt. Gravplatser tillkommer hela tiden. Ska vi gräva ut dem om 200 år?
Bättre kollektivtrafik kvällar och helger till och från tätort.
Det skulle vara mycket positivt för bygden om Högarps by blir kulturresevat. Jag hoppas verkligen att det blir så.
Det skulle vara roligt om skolklasser fick besöka byn, för då när det ut till fler människor.
Det vore trevligt med ett kulturresevat men finansiering bör ske från t.ex. allmänna ansvonden som erhållit sina medel från donationer eller dödsbon utan anvingar.
Det är viktigt att förmedla denna kunskap till framtida generationer.
Eftersom jag inte har så hög pension och dessutom har två ungdomar som går utbildning på universitetet och som jag hjälper ekonomiskt, så kan jag inte bidra med mer än 100 kr per månad.
En förutsättning för bildande av natur- eller kulturresevat är att befolkningen i området är med. Om inte skall myndigheterna inte köra över invånarna.
Ett mycket bra och viktigt projekt. Men med dagens ekonomiska situation. Skolor, äldreomsorg o.dyl. bör ha kraftigt företräde.
Fortsätt jobba på, landsbygden är viktig!
Fråga 1: Oklart vad "helt centralt" har för innebörd och betydelse.
För dagens barn skulle det vara obligatoriskt att via skolan besöka dessa miljöer under flera tillfällen.
För mig tycks det som ett kulturresevat borde kunna finansiera sig själv. Besöksfrekvensen bör bli hög och genererar intäkter till markägare - P-platser, guidning, servering (?) etc. Glöm inte utomsvenska besökare - en växande potential. Lycka till. Det finns mycket att göra!!!
För många frågor och alternativ!
Hade undersökningen varit anonym hade jag svarat på fråga 17. Då ni verkar ha bra koll på att jag inte svarat, vet ni ju vem jag är och då kan ni kolla taxeringskalendern. Ha det kul. I en sådan här undersökning ser jag inte varför fråga 17 är med över huvud taget.
Har aldrig tidigare hört talas om denna plats.
Har pension 4900 kr/mån efter skatt! Behöver vi alla natur- och kulturresevat?!
Hoppas att det blir kulturresevat.
Jag bryr mig inte om vad som händer Högarpsbyn eller vad det nu hette!!!
Jag har inte några synpunkter på Högarps by. Kulturresevat eller inte engagerar mig inte det ringaste.
Jag tycker att det är svårt när man inte varit där, men man får väl åka dit någon gång. Det är säkert en fin by.
Jag tycker inte om förslaget av fastigheter på landsbygden, men tycker att ågarna av fastigheterna skall sköta sina torp, hus, lador m.m. inom lantbruket. Fastighetsägarna har ansvar för förslaget. De har även utnyttjat och kan utnyttja de skatteåttnader som redan finns eller förutmits. Att sedan som skattebetalare gå in och finansiera dessa reparationer som ågarna själva skapat tycker jag inte låter relevant.

Jag tycker mycket om det vackra Småland.
Jag tycker ni glömt att nämna att Pelle Näver föddes och levde här. Han är kanske inte så känd inom kulturresevat, men här i Småland vet alla vem han var.
Jag vill att man påverkar politiker att förstå hur viktigt det är med kulturresevat.
Jag vill inte svara på fråga 17.
Jag är byggare sedan 40 år och håller på med gammalt virke, golv och fönster på hus samt maskiner. Skall åka till Högarps by sommaren 2010.
Känner ej till Högarps by. Därför kan jag ej svara på alla frågor.
Känner inte till vad invånarna i Högarps by själva önskar. [I anslutning till svaret "vet ej" på fråga 6.]
Lite svårt att ge bra svar då jag kan för lite om kulturresevat och Högarps by synlighet.
Man bör intressera ungdomar mera för detta. Det finns knappt några unga människor med i hembygdsföreningar.
Man ska fråga vad man tycker om detta i byn. Vad sedan Hultsfreds kommun tycker är oväsentligt!
Naturen ska tas om hand på ett naturligt sätt. Markägaren bör få hjälp att hålla i ordning natur och kultur.
Nästa generation måste informeras om vikten av ideellt arbete. Om sådana här saker skall finnas i framtiden. Myndigheter, t.ex. Länsstyrelsen, har ju inget ansvar p.g.a. ständiga personalbyten. Efter 45 år som mjölkproducent har jag sett en del hur myndigheter slår mygg och sväljer kameler.
Om bara markägarna är villiga att vara med och driva sin mark som kulturresevat så är det ju en "guldgruva" för övriga utsocknes att få kumma hämta kunskap i.
Om staten vill lägga pengar på detta är det okej men inte invånarna som bor i regionen.
Platsen och husen skall bevaras och skötas så att ursprunget framträder utan överdrivna och alltför kostsamma åtgärder.
Se till att berörda kommuner informerar kommuninvånare om närbelägna resevat och gärna tips om kollektiva resor och ev. övernattningsmöjligheter och matsällen.
Skattepengar ska användas till skola, sjukvård och äldreomsorg och pensioner.
Skola, omsorg måste skattebaserade i första hand gå till. Kulturen får vänta på bättre tider. Med frivilligt arbete kan ev. resevat underhållas.
Svaren på fråga 16 och 17 är mycket viktiga. Alltså ej relevanta frågor. Vem har satt ihop enkäten?
Sådana här projekt ska vara skattefinansierade.
Tyvärr -- ni valde fel person!
Tyvärr har jag ingen erfarenhet av kulturresevat. Därför har jag kryssat mycket "vet ej".
Vad jag tjänar har ingen med att göra.
Vi har mycket liten (eller ingen) kulturfockelse i Stenbergatrakten. Hoppas vi får Högarps by som kulturresevat.
Virserum ligger åt "fel håll" för oss. Vi åker "alltid" mot Jönköping.
Vård, omsorg och skola måste prioriteras.

Bilaga 6. Resultat samtliga enkätfrågor för Åsens by

I detta appendix presenteras deskriptiv statistik för Åsens by:

Fråga 1. Ange datumet för det här besöket i Åsens by.

Svar	Frekvens	Procent
Juni	27	9,2
Juli	168	57,5
Augusti	97	33,2
Summa	292	100,0

Fråga 2. Hur långt tror du att ditt besök i Åsens by blir? (timmar)

Medelvärde	7,159246575
Antal	292

Fråga 3. Vilka är dina huvudsakliga syften med ditt besök i Åsens by? Sätt ett eller flera kryss.

Kulturrupplevelser:

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	60	20
Kryssat	240	80
Summa	300	100

Naturupplevelser:

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	83	27,7
Kryssat	217	72,3
Summa	300	100,0

Besöka ett arrangemang knutet till den kulturhistoriska verksamheten:

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	261	86,7
Kryssat	40	13,3
Summa	301	100,0

Besöka ett arrangemang som inte är knutet till den kulturhistoriska verksamheten:

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	294	98
Kryssat	6	2
Summa	300	100

Annat syfte:

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	214	71,1
Kryssat	87	28,9
Summa	301	100,0

Ange vilket:

Barn	
Barn upplevelse	
Barnbarnen	
Besöka	
prästgården	
Bjuden	
Bo på	
vandrarhem	
Bo på vandrarhem, koppla	
av	
Bo på	
vandrarhemmet	
Bo på vandrarhemmet. Mycket	
mysigt.	
Bo över på	
vandrarhemmet	
Boende	
vandrarhem	
Bra utflykt när vi är	
barnvakt	
Dagsutflykt från Jönköping	
Djuren	
Fika	
Fika	
Fika	
Fika	
Fika	
Fika	
Fika i denna fina bevarande miljö	
Fika med barnen	
Fotografiering	
Fotografiering	
Få en liten utflykt med	
familjen	
För att min medpartner	
ville hit.	

För barnen
 Genomresa
 Genomresa och
 övernattning
 Handelsbod
 Handelsbod
 Har två norska familjer på besök. Vill visa vad Aneby har att
 erbjuda.
 Hungrig
 Hälsa på anställd
 personal.
 Hälsa på anställd
 personal.
 Kaffe
 Kaffe
 Kaffe
 Kaffe bordet
 Kolla på djuren
 Konstutställning
 Konstutställning
 Lunch
 Lunch
 Låta mina barn uppleva Småland som det var för
 100 år sedan
 Midsommar
 Min morfar är född här i
 Asen.
 Minnas
 barndomen
 Minnas sin barndoms miljö
 Mysigt för barnen
 Picknick
 På genomresa
 På väg till Astrid Lindgrens
 värld
 Restaurang
 Samt lunch
 Se platser där mormor Maj Edrin föddes
 1883
 Semesterutflykt
 Släktkunskap min avfader har bott i Asens by och verkat som komminister i trakten på
 slutet av 1800-talet.
 Sova på
 vandrarhem
 Sovplats
 Sysseisatta
 barnbarn
 Titta på djuren
 Titta på djuren
 Titta på djuren
 Utflykt

utflykt och avkoppling
 Vandrarhem
 Vandrarhem, genomresa
 Vandrarhemmet
 Vi kommer varje år hit och tycker mycket
 om det här.
 Vila, lugn och ro
 Visa barnen
 landet
 Visning för släktingar
 Ägg och
 pepparrot
 Övernatta
 Övernatta
 Övernattning
 Övernattning
 Övernattning
 Övernattning
 Övernattning
 Övernattning
 Övernattning
 Övernattning på
 vandrarhemmet
 Övernattning på väg till Stockholm, Bad i
 Brunnsjön

Fråga 4. Är det här ditt första besök i Asens by?

Svar	Frekvens	Procent
Ja	141	47,2
Nej	158	52,8
Summa	299	100,0

Fråga 5. Hur många gånger har du besökt Asens by tidigare?

Medelvärde	6,698718
Antal	156

Fråga 6. Vilka var dina huvudsakliga syften med dina tidigare besök i Asens by? Sätt ett eller flera kryss.

Kulturuupplevelser:

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	32	20,4
Kryssat	125	79,6
Summa	157	100,0

Naturupplevelser:

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	34	21,7
Kryssat	123	78,3
Summa	157	100,0

Besöka ett arrangemang knutet till den kulturhistoriska verksamheten:

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	126	80,3
Kryssat	31	19,7
Summa	157	100,0

Besöka ett arrangemang som inte är knutet till den kulturhistoriska verksamheten.?

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	145	92,4
Kryssat	12	7,6
Summa	157	100,0

Annat syfte:

Svar	Frekvens	Frekvens
Ej kryssat	103	65,6
Kryssat	54	34,4
Summa	157	100,0

Ange vilket:

2 dagars ridtur med övernattnig i Åsens by
Använda vandrathemmet, äta
Arbete
Att få visa Åsens by för våra gäster
Att visa barnen hur livet var förut
Barn
Besöka anställd personal
Bo på vandrathem
Bo på vandrathem
Boende vandrathem
Djuren
Fika
Fotografering
För barnens skull
Haft med barnen

Hälsa på personal
I tjänsten (länssv.)
Jag var här på min möhippa
Jobb
Julbord
Julbord
Julmarknad
Julmarknad, midsommar
Julmiddag
Kaffe
Kaffe
Kaffe bordet
Kursverksamhet
Med barn visa djuren och hur det såg ut förr
midsommar
Midsommar fest
midsommar och bröllop
Midsommar, jul
Midsommarfirandet
Minnas barndomen
Mysigt utflyktsmål för barnen
Naturen
Nyfikenhet
Picknick
Se på djuren
Semesterutflykt
Släkt på besök
Släktingar födda på gården
Hungrig
Utbildning av lärarkandidater
Visa hur Sverige såg ut för vänner från Amerika (utvandringen) 100 år sedan
Visa släkt och vänner
Vän bodde här
Äta god mat
Övernattning
Övernattning
Övernattning
Övernattning på semester resa där Åsens By har passat in som del i turen
Övningskörde med mamma

Fråga 7. Hur fick du reda på att Asens by finns? Sätt ett eller flera kryss.

Genom bekanta:

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	133	44,6
Kryssat	165	55,4
Summa	298	100,0

Genom en förening:

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	290	97,0
Kryssat	9	3,0
Summa	299	100,0

Internet:

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	271	90,6
Kryssat	28	9,4
Summa	299	100,0

Radio/TV:

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	294	98,3
Kryssat	5	1,7
Summa	299	100,0

Artikel i tidning/tidskrift:

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	242	80,9
Kryssat	57	19,1
Summa	299	100

Annons/reklam:

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	263	88,9
Kryssat	33	11,1
Summa	296	100

Besök på turistbyrå:

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	288	96,3
Kryssat	11	3,7
Summa	299	100

Vägskyltar:

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	264	88,9
Kryssat	33	11,1
Summa	297	100

Turist-/informationstavla?

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	293	98,0
Kryssat	6	2,0
Summa	299	100

Kom hit av en tillfällighet/impuls:

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	287	96,0
Kryssat	12	4,0
Summa	299	100

Annat sätt:

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	257	86,2
Kryssat	41	13,8
Summa	298	100

Ange vilket:

Blåddrade i Turistföreningens broschyr i samband med besök i STF-anläggning i Grövelsjön i vintras

Bor i Aneby kommun

Bor i Aneby kommun

Bor i Havröda

Bor i kommunen

Bor i kommunen

Bor i kommunen

Bor i kommunen, minns ej

Bor i närheten

Ett prospekt i väran stugan (semester)

Genom en kurs som en av oss gått.

Genom min tjej

Hade sommarstuga i närheten

Info Framnås, semesterhem

Info Framnås, semesterhem

Kompis bodde här

Min fru berättade om byn.

Morfar Karl-Johan Karlssons barndomshem

O-ringen + sökning av vandrarhem på internet

Passerar till sommarstugan

Slump för 15 år sedan

Släktforskning

Släktinfo själv, Gamla släktfoton

STF

STF för 7 år sen

STF-katalog

STF-katalog

STF-katalog

STF vandrarhem

STF vandrarhemsboken

STF vandrarhemns förteckning

STF:s vandrarhemnsförteckning

Sökt jobb här och jobbat

Träffa en från Riksantikvarieämbetet

Turist broschyr

turistbroshyr

Uppvuxen i närheten

Vandrarhemnsförteckning

Varit här tidigare, flera gånger

Via arbetet

Asbo, hembyggsförening

**Fråga 8. Vad anser du om följande egenskaper hos Asens by?
 Arrangemang knutna till den kulturhistoriska verksamheten:**

Svar	Frekvens	Procent
Mycket dåligt	2	0,7
Dåligt	2	0,7
Varken bra eller dåligt	9	3,1
Bra	105	36,1
Mycket bra	67	23,0
Vet ej	106	36,4
Summa	291	100,0

Information i byn om Asens by:

Svar	Frekvens	Procent
Mycket dåligt	2	0,7
Dåligt	2	0,7
Varken bra eller dåligt	24	8,1
Bra	138	46,5
Mycket bra	105	35,4
Vet ej	26	8,8
Summa	297	100

Tillgänglighet för personer med funktionshinder:

Svar	Frekvens	Procent
Mycket dåligt	3	1,0
Dåligt	23	7,8
Varken bra eller dåligt	44	14,9
Bra	63	21,3
Mycket bra	16	5,4
Vet ej	147	49,7
Summa	296	100

Parkeringsmöjligheter:

Svar	Frekvens	Procent
Mycket dåligt	0	0,0
Dåligt	5	1,7
Varken bra eller dåligt	27	9,0
Bra	159	53,2
Mycket bra	101	33,8
Vet ej	7	2,3
Summa	299	100

Sortimentet i Handelsboden:

Svar	Frekvens	Procent
Mycket dåligt	0	0,0
Dåligt	3	1,0
Varken bra eller dåligt	45	15,6
Bra	144	50,0
Mycket bra	59	20,5
Vet ej	37	12,8
Summa	288	100

Fråga 9. I vilken grad instämmer du med följande påståenden?

Det var lätt att hitta information om Asens by före mitt besök:

Svar	Frekvens	Procent
Inte alls	8	2,7
Delvis	59	19,9
Helt och hållet	144	48,5
Vet ej	86	29,0
Summa	297	100

Det var lätt att hitta till Asens by:

Svar	Frekvens	Procent
Inte alls	5	1,9
Delvis	39	14,6
Helt och hållet	218	81,3
Vet ej	6	2,2
Summa	268	100

Asens by motsvarade mina förväntningar:

Svar	Frekvens	Procent
Inte alls	0	0,0
Delvis	33	11,1
Helt och hållet	253	85,2
Vet ej	11	3,7
Summa	297	100

Redan innan jag kom hit visste jag att Asens by är ett kulturresevat:

Svar	Frekvens	Procent
Inte alls	48	16,4
Delvis	47	16,0
Helt och hållet	195	66,6
Vet ej	3	1,0
Summa	293	100

Jag känner till andra kulturresevat än Asens by:

Svar	Frekvens	Procent
Inte alls	59	20,3
Delvis	92	31,7
Helt och hållet	116	40,0
Vet ej	23	7,9
Summa	290	100

Det finns tillräckligt med aktiviteter i byn för barn:

Svar	Frekvens	Procent
Inte alls	5	1,7
Delvis	84	29,1
Helt och hållet	72	24,9
Vet ej	128	44,3
Summa	289	100

Det finns tillräckligt med aktiviteter i byn i övrigt:

Svar	Frekvens	Procent
Inte alls	3	1,1
Delvis	79	27,8
Helt och hållet	122	43,0
Vet ej	80	28,2
Summa	284	100

Jag är nöjd med förträningen i Kaffestugan:

Svar	Frekvens	Procent
Inte alls	1	0,4
Delvis	42	15,1
Helt och hållet	158	56,6
Vet ej	78	28,0
Summa	279	100

Jag kan tänka mig att besöka Asens by igen:

Svar	Frekvens	Procent
Inte alls	1	0,3
Delvis	25	8,5
Helt och hållet	258	87,8
Vet ej	10	3,4
Summa	294	100

Jag kan tänka mig att rekommendera andra att besöka Asens by:

Svar	Frekvens	Procent
Inte alls	0	0,0
Delvis	24	8,1
Helt och hållet	269	91,2
Vet ej	2	0,7
Summa	295	100

Fråga 10. Hur tycker du att Asens by kan förbättras som resmål?

Mer informationstavlor i byn, gärna också på främmande språk (engelska, tyska)
Bättre rullgardiner
Bättre möbelförslagsmöjlighet i sovrummet.
Fler dynor, fler dagliga aktiviteter
Trädjuren i ladugården är mycket trevliga men lek möjligheterna skulle kunna utvecklas ännu mer. T.ex. genom mera aktiviteter till djuren. Små kvastar att sopa golvet med. Hörnaim att meta djuren med. Små hinkar, stäxx(oläsligt), mjölkpall att "lätsas" ge djuren vatten, mjölka kossorna med.
Mera belysning i lokalen skulle också vara bra.
Trädjuren skulle kunna utvecklas till en ännu mera attraktiv lek miljö med dessa små kompletteringar.
Bättre städskap (skaffet till sopskyffelns lossnade hela tiden) (bryggghuset).
Hittade ingen dammsugare, tycker att det blir renare med en sådan.
Bättre städredskap för boende på vandrarhemmet (bryggghuset)
Kaffestugan kan öppnas tidigare för vandrarhemsgäster
Rullgardin i rummet "Lennart" på vandrarhemmet.
Har inga förslag
Svår svara på
Lite fler maträtter
Det är bra som det är.
Skyltar vid växterna i köksträdgården.
Som glutenintolerant saknar jag en hemmakad kaka som är ampasad till mina behov, men jag förstår att det kan vara svårt... (men maräng är enkelt!)
Barnvänligare mat, typ kottbullar & kokt potatis.
Fler vardagliga aktiviteter utomhus.
Ponnyridning på sommaren
Asens By bör finnas på kort över Sverige.
Lite bättre adgangsforord för gångxxx (oläsligt)
Rullgardiner i rummet, två nycklar (fick bara en)
Gärna mera aktiviteter som man kan göra själv.
Mer djungående guidningar
Informationstavlor, också i främmande språk, om gamla djur och växter, gärna information om fruktträd direkt vid motsvarande träd.
Det skulle vara bra om man kunde få förklaringar på degens ammonserade aktivitet: idag: hur man gör röd färg. Det fanns ingen på platsen.
Mer djur & aktiviteter för barn
Mjolkning av kor
Se hur man tillverkar ost & smör
Försäljning av barnkläder gjorda av ull & lin
Försäljning av fler närproducerade produkter.
Fler guideade turer... missade just en.
Finns någon liten informationsskrift om byn? Bör finnas
T.ex. en naturcamping nere vid sjön så kunde man på så vis utveckla restaurangverksamhet samt få in mer pengar till verksamheten. Vilket behövs.
Lite fler större djur, ex vis kor, grisar och hästar.
Bättre trädgårdsstolar (stabilare)
De nuvarande tippor lätt när barn sitter på dem.
Om möjligt se så många tamboskap (djur) som det går praktiskt på nära håll
Schemalagda guide-turer.
Ännu fler djur (bl.a. små kycklingar, ankor)
Svensk flagga vid infarten + vid parkeringen
Man skulle kunna ha ett litet skådespeleri om hur det var och leva förr i tiden i Asens by.
Lite mer p-platser.
Handikappväntigt, lite mer jämna "gator".
Mer sittplatser ute.

Lite mer parkeringsmöjligheter,
Lite mer utelämplar när man dricker kaffe.
Fler hästar
Vildsvin
Turinring för barn
Bryggen + vårdshus
Kanske fler guidade turer i högsåsong. (Annars trevligt att bara strosa omkring)
Mer djur.
Mer djur.
Bättre lunchutbud. Gärna lite mer information om flora och fauna som är väldigt speciella i den här miljön.
Fantastiskt besöksmål. Vackert, roligt, intressant för hela familjen. Det hade varit trevligt med utökad lunchmeny om man ska önska sig något.
Mer kontakt med djuren.
Mer kontakt med djuren.
Vet ej
Miljön ska vara avkopplande och vacker som den är.
Ev. några fler (små) djur eller andra små stationer där det händer något "småskaligt"
Vet ej
Pub
Det är lagom lugn nivå idag!
Mer närölat i Handelsboden & fler prova på aktiviteter.
Kontärsare
Mer där barn får träffa djuren. Mer gå in hos t.ex. getter/lamm.
Mer att barn får klappa/träffa djur.
Vid vårt besök på julmarknaden 2007 blev vi besvikna över att man gjorde reklam för tomten. Det var lite av sådant.
Vid jul kunde en "iktig" tomt finnas.
Blev besvikna julen -07 då vi åkte hästkjuvs & bara några med tomteluvor mötte oss ute i skogen.
Mer aktiviteter för barn. Ett område där barn kan gå in och klappa djur.
Servera ostkaka till kaffet, då kan man ta 70 kr för fiket.
Torr (?) fika och dyrt.
1 fika (midsommar kostade det 70 kr)
Bättre tillgängligt för funktionshindrade
Allt perfekt i dagskenet solen det gör det hela ännu vackrare
Kanske bättre med någon sorts avståndsgivelse på vägen, känns som om man åkt fel efter ett tag.
Lite fler visningar av hur verksamheten gick till, även vardagar, sommartid
Vet ej
Det är bra som det är!
Bor oftast på vandrarhemmet och har vid något tillfälle upplevt att det varit för få bord ute.
En lina för torik av backläder vore bra.
Annars trivs jag gott på denna plats och vill inte att det ändras för mycket. Förresten djur är alltid intressant för barnen så fler sorters typiska djur.
Bättre information vid P-platsen. Fler vägskyltar, fler krav(ekologiska)-produkter, det passar till stället
Fler skyltar på vägen
Man kan ha mer grejer i handelsboden.
Mer blommor.
Lekplats.
Fler saker att titta på.
Badplats.
Mer smidig information i husen, med t.ex. böcker med foto, teckningar och info.
Några fler skyltar, t.ex. i Vireda och i Haurida.
Varför inte starta ett "klassrum" (t.ex. i "vävstugan").

Detta kunde bli ett bra informativt utflyktsmål för skolbarn. En typisk lektion från seklskiftet med rast, morgonbön och allt som tillhörde en skola. Jag vet att här bedrevs skola (1-2) under 1920-talet. Jag skulle kunna skapa detta åt Åsens by här! MVH: Elisabeth Thorfinn, f.d lärare, numera pensionär m.m. Tel: 036-54089, 036-710458, 0708284109
Hör av er!

Inget särskilt
Större anslag/vägvisare nere vid stora vägen.
Arrangera "dramatiserade visningar" för de olika husen med medverkande klädda i tidstypiska dräkter som agerar som tidigare inbyggare. Hantverksdagar.
Det är bra.
Mer aktiviteter t.ex. inom jordbruk
Fler aktiva inom jordbrukets skötsel.
Fler djur
Ännu mer information i de olika små husen.
Fler aktiviteter åt barn
Har ej varit här tidigare
Info om Åsens by på informationstavlor vid större rasplatser i området.
Mer sångkonserter- tillfällen.

Fråga 11. Har du rest till Åsens by tillsammans med någon annan?

Svar	Frekvens	Procent
Ja, organiserat	2	0,7
Ja, ej organiserat	267	90,2
Nej	27	9,1
Summa	296	100,0

Antal vuxna:

Medelvärde	1,961977
Antal	263

Antal barn:

Medelvärde	0,870722
Summa	229
Antal	263

Fråga 12. Gjorde du din resa till Åsens by på din fritid eller i tjänsten?

Svar	Frekvens	Procent
Fritiden	296	99,7
Tjänsten	1	0,3
Summa	297	100,0

Fråga 13. Var ligger platsen varifrån du startade din resa?

(Stenkullen) Lerum	1 st
Alvesta kommun, Lösshult	1 st
Aneby	25 st
Baitaryd	1st
Bankeryd	1st
Berghem	1st
Bodafors	2st
Borensberg	1st
Bunn	3st
Båstad	2st
Bälaryd	1st
Dannark	1st
Düsseldorf	2st
Eksjö	5st
Falkenberg	1st
Gesunda	1st
Gisebo, Huskvara	1st
Gnosjö	1st
Gränna	17st
Göteborg	5st
Haurida	1st
Hjo	1st
Hok	1st
Holstebro	2st
Hullaryd	1st
Huskvara	14st
Järnsås	1st
Jönköping	56st
Knūtstorp, Gränna	1st
Kumla	2st
Kvärnum, Östansjö	1st
Lekeberg	2st
Lekeyrd	6st
Linköping	1st
Lunds kommun	1st
Mariefred	2st
Mora	2st
Möndal	1st
Nässjö	13st
Ormaryd	2st
Ottenby	1st
Regna, Högsjö	2st
Rimfors	1st
Rimforsa	1st
Rogberga	3st

Schwaikheim / Stuttgart	2st
Skänninge	3st
Stenungsund	2st
Stockholm	3st
Sundbyberg	2st
T-by	1st
Tenhult	2st
Tingsnyd	1st
Torpa, Ljungby kommun	2st
Tranås	14st
Trehörna, Tranås, Sävedalen	2st
Täby	1st
Uddevalla	1st
V. Ryd camping	1st
Vadstena	2st
Vaggeryd	8st
Waxholmen, Skärstad	1st
Vettanda	3st
Vimmerby	1st
Vireda, Aneby kommun	2st
Värnamo	3st
Ydre	5st
Åsbo, Mjölby	1st
Ölmstad	4st
Örebro	1st
Öserum	1st
Österbymo	5st

Fråga 14. När du startade din resa från platsen du angav i fråga 13, i vilken grad var syftet med resan att besöka just Asens by? (anges i procent)

Svar	Frekvens	Procent
0	10	3,4
10	3	1,0
20	2	0,7
30	18	6,2
40	3	1,0
50	10	3,4
60	8	2,7
70	33	11,3
80	5	1,7
90	16	5,5
100	183	62,9
Summa	291	100

Fråga 15. Hur många andra besöksmål har du under din resa?

Svar	Frekvens	Procent
Inga	163	55,1
Ett eller flera	133	44,9
Summa	296	100

Vilka:

- 60-års uppvaktning
- Ab
- Alta
- Andra vandrarhem i mellansverige
- Aneby (Vattenfallet), Tranås (kompisar).
- Aneby timber
- Aneby Timmer
- Bad Bunn, Gränna
- Bad Bunn, Gränna
- Barn och barnbarn i Huskvarna
- Besöka barnbarn i Huskvarna
- Besöka vänner i Sverige (Östergötland och Bohuslän)
- Björkenås, sjön Bunn
- Björknäs mopedmuseet, Haurida, Vireda kyrka, Gränna

- Blå jungfrun
- Blå jungfrun
- Bunn
- Bunn
- Bunn
- Bunn
- Bunn, kanske andra spontana stopp på vägen, tex loppisar
- Dalarna
- Eksjö (tråhus) gamla kyrkor
- Eksjö, Lindberg museum, Enköping, Malmö Augustenberg
- En vecka i Dalarna
- En vecka i Dalarna, vägen hit besök på Märbacka
- Ev. bad obs ingen info om möjligheter i närområdet
- Fallaskenen, Upphult geocaching
- Gamla Linköping
- Gamla Linköping
- Gränna
- Gränna
- Gränna
- Gränna
- Gränna
- Gränna
- Gränna
- Gränna
- Gränna
- Gränna stad
- Gränna, Alvastra, Tranås, Torpa, Malaxander, Sommen (sjön)
- Gränna, André museet
- Gränna, André museet
- Gränna, Bunn
- Gränna, Bunnsjö
- Gränna, Jönköping
- Gränna, Motala, Göteborg
- Gränna, Norrköping, Göteborg
- Gränna, Norrköping, Göteborg
- Gränna, Visingsö, Eksjö, Linnés Råshult
- Gränna, Visingsö, Eksjö, Linnés Råshult

Gränaberget
 Göteborg, Tidaholm, Landskrona
 Haurida skogshälsafäri
 Haurida
 Heda marknad, Ölmstad loppis, Bunnsjön
 Heda marknad, Ölmstad loppis, Bunnsjön
 Hugos livs i Örserum, Wredholms GK
 Hugos livs, Vredholms gk, Örserum
 Idhult i Aneby kommun, Gränna
 Ikea, Bäckebo, Jönköping
 Ikea, Jönköping
 Jönköping
 Jönköping
 Jönköping, Astrid Lindgrens värld
 Jönköping, Astrid Lindgrens värld
 Jönköping, Gränna, Kyrkkvarn nära Mullsjö, statsparken i Jönköping, dumme mosse, Rosenlundsbaden
 Jönköping, Gränna, Visingsö
 Jönköping, Gränna, Visingsö
 Kolmårdens djurpark
 Kolmårdens djurpark
 Kyrkor och Hembygdsgrändar på vägen.
 Köpa röd fårig i Aneby
 Landsjön
 Landsjön
 Lekeryd
 Lekeryd (glass) Steket (Aneby)
 Lekeryds hundpensionat
 Lövviken vid Bunn. Sentimental resa
 Mariefred
 Mariefred
 Motala, Gränna, Göteborg
 Mycket förskilligt bl.a. Astrid Lindgrens värld imorgon
 Norra öland
 Närheten
 Örnberg, Kilsbergen, norra Öland (Skåttekärr)
 Oplanerat
 Privat hos vänner i Skåne
 På hemresan från semester, där vi besökt flertalet andra resmål

Röttle by
 Ska till landet
 Ska ut till ett hus på landet hos några bekanta.
 Skalpet
 Sommarstuga
 Sommarstuga
 Sommarstuga i Tranås
 Stallpet
 Stallpet
 Stallpet
 Stallpet
 Stallpet försen
 Stallpet, Aneby
 Stallpet, Aneby
 Stammade hos mina föräldrar i Jönköping
 Stapet försen
 Stockholm
 Stockholm, Riga
 Svärmor, svärfar i Jönköping och fina miljör kring sjön Bunn
 Tranås golfbana
 Tur ridning i Haurida
 Två golfbanor
 Vadstena, Göta kanal
 Vattenfallet i Aneby
 Vellanda
 Vimmerby Astrid Lindgrens värld
 Vreda kyrka och Haurida kyrka
 Vreda och Haurida kyrkor
 Vreda och Haurida kyrkor
 Visingsö
 Visingsö, Statsparken Jönköping, Ryfors gammalskog, Kanot
 Vår gård
 Västervik med omnejd
 Västervik, Valdemarsvik, Gryt Påskallavik
 Zorn Morahemmet i Mora, Carl Larsson och Karin i Sundborn samt Selma Lagerlöf
 Öland, Glasriket, Gränna
 Örebro vandrar hem
 Överum, Ottenby

Fråga 16. Hur reste du till Asens by?

Restid (minuter):	
Medelvärde	113,5167
Minimum	0
Maximum	3480
Antal	300

Resekostnad (kr):

Medelvärde	198,1533333
Minimum	0
Maximum	14150
Antal	300

Fråga 17. Hur många övernattnings ingick i resan till Asens by, inklusive dina egna övernattnings i byn?

Svar	Frekvens	Procent
Ingen	235	82,5
En eller flera	50	17,5
Summa	285	100,0

Fråga 18. Kostade övernattningsarna något?

Svar	Frekvens	Procent
Ja	35	51,5
Nej	33	48,5
Summa	68	100,0

Logikostnader:

Medelvärde	1081,543
Minimum	2
Maximum	7000
Antal	35

Fråga 19. Ungefär hur stora har dina övriga kostnader varit under resan till Asens by och under besöket i Asens by (för t.ex. mat, dryck, böcker, souvenirer, inträden)?

Medelvärde	219,4565
Minimum	0
Maximum	3000
Antal	276

Fråga 20. Tänk nu igen på platsen du startade din resa ifrån, dvs. platsen du angav i fråga 13. Finns det besöksmål som starkt liknar Asens by och som ligger närmare din startplats än vad Asens by gör?

Svar	Frekvens	Procent
Ja, många	9	3,2
Ja, några	34	12,0
Ja, enstaka	50	17,6
Nej, inga	112	39,4
Vet ej	79	27,8
Summa	284	100,0

Fråga 21. Vilket är ditt kön?

Svar	Frekvens	Procent
Kvinna	169	57,3
Man	126	42,7
Summa	295	100

Fråga 22. Vilket är du född?

Medelvärde	1955,408
------------	----------

Fråga 23. Vilken är din hemkommun?

Ale kommun	2st
Alingsås	1st
Alvesta	1st
Amersöok	1st
Aneby	16st
Bader-Würhemberg	2st
Bräcke, Jämtland	1st
Büchenbach	2st
Celle	2st
Danderyd	1st
Danmark	1st
Eakrabb	1st

Eidsberg	1st
Ekshjö	5st
Esbjerg	1st
Eskvath	1st
Frankfurt/ Hessen	1st
Gnesta	2st
Gnosjö	1st
Gotland	1st
Gallivare	2st
Göteborg	10st
Halmstad	1st
Hjo	1st
Holstebro	2st
Huddöiksvall	1st
Huskvarna	4st
Järfälla	3st
Jönköping	65st
Karlskoga	1s
Karlstad	1st
Korsholm	1st
Kristinehamn	1st
Kumla	3st
Kungälv	1st
Köpenhamn	3st
Laxå	1st
Lekeberg	2st
Lerum	1st
Linköping	4st
Ljungby	2st
Lund	4st
Lyon - Frankrike	1st
Malmö	3st
Mjölby kommun	1st
Modum, Norge	1st
Motala	4st
Mysen, Norge	1st
Möndal	1st
Nacka kommun	1st
Nässjö	15st
Odde	1st
Partille	2st
Skänninge	1st
Skärstad	1st
Solna	3st
Stockholm	21st
Strömstad	1st

Sundbyberg	2st
Tingsnyd	1st
Tranås	10st
Trelleborg	3st
Tyskland	1st
Täby	2st
Uddevalla	1st
Upplands	1st
Vadstena	4st
Vaggeryd	9st
Veolanda	1st
Viby	1st
Vänamo	3st
Växjö	4st
Ydre	4st
Åre	2st
Århus	2st
Örebro	2st
Östergötland	1st
Österåker, Åkersberga	3st

Fråga 24. I vilket land föddes du?

Svar	Frekvens	Procent
Sverige	266	89,6
Annat	31	10,4
Summa	297	100,0

Ange vilket:

Danmark	12st
England	1st
Finland	1st
Iran	2st
Nederländerna	1st
Norge	1st
Polen	1st
Sydkorea	1st
Tyskland	10st

Fråga 25. Vilken är din högsta utbildningsnivå?

Svar	Frekvens	Procent
Obligatorisk skola	32	11,0
Yrkesutbildning	36	12,4
Gymnasieutbildning	80	27,5
Universitet/högskola	143	49,1
Summa	291	100,0

Fråga 26. Ungefär hur stor är din totala inkomst per månad efter skatt? Räkna med alla inkomstkällor, inklusive t.ex. barnbidrag, a-kassa, studiemedel, pension osv.

Medelvärde	20047,09
Minimum	0
Maximum	60000
Antal	268

Fyll i enkäten och ta med dig pennan som tack för hjälpen!

Vad tycker du om kulturreseptatet Gamla Pershyttans bergsmansby?

Vi vill veta mer om dig som besöker Gamla Pershyttans bergsmansby, din resa hit och dina åsikter om detta kulturreseptatet! Dina svar på nedanstående frågor hjälper oss att värdera kulturmiljön och förbättra Pershyttan. Vi är mycket tacksamma om du besvarar alla frågor.

Lämna sedan in frågeformuläret på Våghuset. Ta med dig pennan som tack för hjälpen. (Det går också bra att du skickar frågeformuläret till Enveco Miljöekonomi AB, Oxholmsgränd 3, 127 48 Skärholmen, men då måste du göra detta senast 31 augusti 2009.)

Ansvariga för undersökningen är Riksantikvarieämbetet (kontaktperson: Eva Waldén Selin, e-post eva.walden.selin@raa.se) och Enveco Miljöekonomi AB (kontaktpersoner: Åsa Soutukorva, e-post asa@enveco.se, tfn 070-7525610, och Tore Söderqvist, e-post tore@enveco.se, tfn 070-4937473).

Gamla hyttan i Pershyttan i mitten av 1960-talet. Foto: Pål-Nils Nilsson

DITT BESÖK I PERSHYTTAN

1. Ange datumet för det här besöket i Pershyttan: _____

2. Hur långt tror du ditt besök i Pershyttan blir? Svar: Ungefär _____ timmar

3. Vilka är dina huvudsakliga syften med ditt besök i Pershyttan? Sätt ett eller flera kryss.

☐ Kulturupplevelser	☐ Veta mer om teknikhistoria
☐ Naturupplevelser	☐ Mat
☐ Delta i guidad visning	☐ Annat syfte → Ange vilket:
☐ Barnverksamhet	_____
☐ Ströva omkring	_____

4. Är det här ditt första besök i Pershyttan?

- Ja → Gå till fråga 7
- Nej → Gå till fråga 5

5. Ungefär hur många gånger har du besökt Pershyttan tidigare? Svar: _____ gånger

6. Vilka var dina huvudsakliga syften med dina tidigare besök i Pershyttan? Sätt ett eller flera kryss.

☐ Kulturupplevelser	☐ Veta mer om teknikhistoria
☐ Naturupplevelser	☐ Mat
☐ Delta i guidad visning	☐ Annat syfte → Ange vilket:
☐ Barnverksamhet	_____
☐ Ströva omkring	_____

7. Hur fick du reda på att Pershyttan finns? Sätt ett eller flera kryss.

☐ Genom bekanta	☐ Vägskyltar
☐ Genom en förening	☐ Turist-/informationstavla
☐ Internet	☐ Kom hit av en tillfällighet/impuls
☐ Radio/TV	☐ Annat sätt → Ange vilket:
☐ Artikel i tidning/tidskrift	_____
☐ Annons/reklam	_____
☐ Besök på turistbyrå	

8. Vad anser du om följande egenskaper hos Pershyttan? Kryssa i en ruta på varje rad.

	Mycket dåligt	Dåligt	Varken bra eller dåligt	Bra	Mycket bra	Vet ej
Guidad visning	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Informationen på plats om Pershyttan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tillgänglighet för personer med funktionshinder	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Parkeringsmöjligheter	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tillgänglighet med cykel	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tillgänglighet med veteranjärnvägen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tillgänglighet med kollektivtrafik i övrigt	☐	☐	☐	☐	☐	☐

9. I vilken grad instämmer du med följande påståenden? Kryssa i en ruta på varje rad.

	Jag instämmer...	Inte alls	Delvis	Helt och hållet	Vet ej
Det var lätt att hitta information om Pershyttan före mitt besök	☐	☐	☐	☐	☐
Det var lätt att hitta till Pershyttan	☐	☐	☐	☐	☐

	Jag instämmer...	Inte alls	Delvis	Helt och hållet	Vet ej
Pershyttan motsvarade mina förväntningar	☐	☐	☐	☐	☐
Redan innan jag kom hit visste jag att Pershyttan är ett kulturresevat	☐	☐	☐	☐	☐
Jag känner till andra kulturresevat än Pershyttan	☐	☐	☐	☐	☐
Det finns tillräckligt med aktiviteter i byn för barn	☐	☐	☐	☐	☐
Det finns tillräckligt med aktiviteter i byn i övrigt	☐	☐	☐	☐	☐
Jag är nöjd med utbudet av mat och fika	☐	☐	☐	☐	☐
Jag kan tänka mig att besöka Pershyttan igen	☐	☐	☐	☐	☐
Jag kan tänka mig att rekommendera andra att besöka Pershyttan	☐	☐	☐	☐	☐

10. Hur tycker du att Pershyttan kan förbättras som besöksmål?

Svar: _____

DIN RESA TILL PERSHYTTAN

I detta avsnitt vill vi veta lite om hur din resa till Pershyttan har sett ut.

11. Har du rest till Pershyttan tillsammans med någon annan?

- Ja, jag deltar i en organiserad gruppresa
- Ja, men inte i en organiserad gruppresa → **Ange antal vuxna respektive barn (under 18 år) som du har rest tillsammans med:**
Antal vuxna: _____ **Antal barn:** _____ *(Räkna inte med dig själv.)*
- Nej

12. Gjorde du din resa till Pershyttan på din fritid eller i tjänsten?

- På fritiden → *Gå till fråga 13*
- I tjänsten → *Gå till fråga 21*

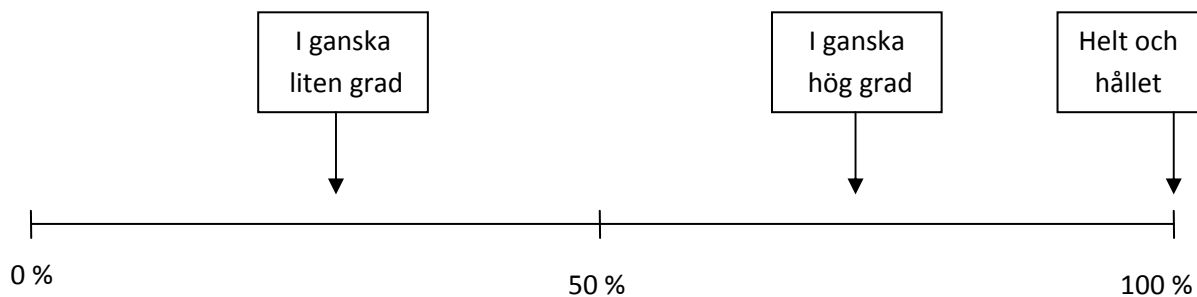
Vi vill nu veta varifrån du startade din resa till Pershyttan. Det var hemifrån, om du i alla fall hade någon liten tanke på att besöka Pershyttan när du reste hemifrån. Men det kan givetvis också ha varit från någon annan plats – kanske är du på genomresa och fick veta om Pershyttan när du t.ex. besökte turistbyrån i Örebro, kanske var du på ditt lantställe och fick idén att besöka Pershyttan, osv.

13. Var ligger platsen varifrån du startade din resa till Pershyttan? Ha texten i rutan ovanför i åtanke när du svarar.

Ange kommun eller närmaste större ort: _____

Ange även län eller landskap: _____

14. När du startade din resa från platsen du angav i fråga 13, i vilken grad var syftet med resan att besöka just Pershyttan? Sätt ett kryss på linjen.

15. Hur många andra besöksmål har du under din resa?

- Inga andra än Pershyttan
- Ett eller flera andra → **Ange vilket/vilka huvudsakliga besöksmål:** _____

Nu följer frågor som bl.a. gäller dina resekostnader. Du ska fylla i kostnaderna för dig och även räkna med kostnader för andra (t.ex. barn) om det är du som har betalat för dem och ska stå för deras kostnader.

16. Hur reste du till Pershyttan? Fyll i nedanstående tabell. Om det behövs kan du dela in din resa i fler än en sträcka med olika färd-sätt. Längst ned på sidan finns ett exempel på hur tabellen kan fyllas i.

Börja här med att fylla i platsen du angav i fråga 13.

	Från ↓	Till ↓	Färd-sätt (t.ex. bil, buss, tåg) ↓	Ungefärlig tidsåtgång i timmar och/eller minuter ↓	Dina ungefärliga färdkostnader i kronor (för t.ex. biljetter, bensin, hyrbil) ↓
Sträcka 1					
Sträcka 2					
Sträcka 3					
Sträcka 4					
Sträcka 5					

Exempel på hur tabellen kan fyllas i för en resa från Göteborg till Pershyttan:

Sträcka 1	Göteborg	Örebro	Tåg	3 tim	400 kr
Sträcka 2	Örebro	Pershyttan	Bil	45 min	100 kr

17. Hur många övernattningar ingick i resan till Pershyttan?

- Ingen → *Gå till fråga 19*
- En eller flera → *Gå till fråga 18*

18. Kostade övernattningarna något?

- Ja → **Ange dina ungefärliga totala logikostnader:** _____ kr
- Nej

19. Ungefär hur stora har dina övriga kostnader varit under resan till Pershyttan och under besöket i Pershyttan (för t.ex. mat, dryck, böcker, souvenirer, inträden)? Räkna alltså inte med färdkostnader och eventuella logikostnader.

☐ 0 kr	☐ 2 000-4 999 kr
☐ 1-99 kr	☐ 5 000-9 999 kr
☐ 100-249 kr	☐ 10 000 kr eller mer
☐ 250-999 kr	
☐ 1 000-1 999 kr	

20. Tänk nu igen på platsen du startade din resa ifrån, dvs. platsen du angav i fråga 13.

Finns det besöksmål som starkt liknar Pershyttan och som ligger närmare din startplats än vad Pershyttan gör?

- Ja, det finns många sådana besöksmål
- Ja, det finns några sådana besöksmål
- Ja, det finns enstaka sådana besöksmål
- Nej, det finns inga sådana besöksmål
- Vet ej

NÅGRA AVSLUTANDE FRÅGOR OM DIG

21. Vilket är ditt kön?

- Kvinna
- Man

Nu är det bara några få enkla frågor kvar. Tack på förhand för att du svarar på dem också!

22. Vilket år är du född? Svar: _____

23. Vilken är din hemkommun? Svar: _____

24. I vilket land föddes du?

- Sverige
- Annat land → Ange land: _____

25. Vilken är din högsta utbildningsnivå? Kryssa i den ruta som bäst överensstämmer med din högsta utbildningsnivå.

- Obligatorisk skola (t.ex. grundskola, folkskola eller motsvarande)
- Yrkesutbildning (t.ex. yrkesskola, fackskola eller motsvarande)
- Gymnasieutbildning (även t.ex. realexamen, folkhögskola eller motsvarande)
- Universitet eller högskola

26. Ungefär hur stor är din totala inkomst per månad efter skatt? Räkna med alla inkomstkällor, inklusive t.ex. barnbidrag, a-kassa, studiemedel, pension, osv. Skriv in beloppet eller kryssa i en ruta nedan.

Svar: _____ kr per månad

☐ Lägre än 5 000 kr	☐ 25 000 – 29 999 kr
☐ 5 000 – 9 999 kr	☐ 30 000 – 34 999 kr
☐ 10 000 – 14 999 kr	☐ 35 000 – 39 999 kr
☐ 15 000 – 19 999 kr	☐ 40 000 – 49 999 kr
☐ 20 000 – 24 999 kr	☐ 50 000 kr eller mer

Tack för din medverkan! Om du har några synpunkter och/eller tillägg, skriv dem här:

Bilaga 8: Resultat samtliga enkätfrågor för Pershyttan

I detta appendix presenteras deskriptiv statistik för Pershyttans bergsmansby.

Fråga 1. Ange datumet för det här besöket i Pershyttan.

Svar	Frekvens	Procent
Juni	16	21,3
Juli	38	50,7
Augusti	21	28,0
Summa	75	100,0

Fråga 2. Hur långt tror du att ditt besök i Pershyttan blir? (timmar)

Medelvärde	2,032468
Minimum	0,5
Maximum	7
Antal	77

Fråga 3. Vilka är dina huvudsakliga syften med ditt besök i Pershyttan? Sätt ett eller flera kryss. Kulturupplevelser.

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	24	31,2
Kryssat	53	68,8
Summa	77	100,0

Naturupplevelser:

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	46	59,7
Kryssat	31	40,3
Summa	77	100,0

Delta i guidad visning:

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	69	89,6
Kryssat	8	10,4
Summa	77	100,0

Barnverksamhet:

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	75	97,4
Kryssat	2	2,6
Summa	77	100,0

Ströva omkring:

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	55	71,4
Kryssat	22	28,6
Summa	77	100,0

Veta mer om teknikhistoria:

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	55	71,4
Kryssat	22	28,6
Summa	77	100,0

Mat:

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	54	70,1
Kryssat	23	29,9
Summa	77	100,0

Annat syfte:

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	69	89,6
Kryssat	8	10,4
Summa	77	100,0

Ange vilket:

Fika

Fika

Fotografiera för Wikipedia

Fotografi

Slaktanknyting, arbetat bl. Skrikarhyttan, Nora, Rumsbyttan, Kil

Svärsmors mors födelseort

Titta på vattenhjuliet

Fråga 4. Är det här ditt första besök i Pershyttan?

Svar	Frekvens	Procent
Ja	47	61,0
Nej	30	39,0
Summa	77	100,0

Fråga 5. Ungefär hur många gånger har du besökt Pershyttan tidigare?

Medelvärde	56,73333
Minimum	1
Maximum	1000
Antal	30

Fråga 6. Vilka var dina huvudsakliga syften med dina tidigare besök i Pershyttan. Sätt ett eller flera kryss. Kulturupplevelser.

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	6	20
Kryssat	24	80
Summa	30	100

Naturupplevelser:

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	14	46,7
Kryssat	16	53,3
Summa	30	100,0

Delta i guidad visning:

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	22	73,3
Kryssat	8	26,7
Summa	30	100,0

Barnverksamhet:

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	27	90
Kryssat	3	10
Summa	30	100

Ströva omkring:

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	21	70
Kryssat	9	30
Summa	30	100

Veta mer om teknikhistoria:

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	20	66,7
Kryssat	10	33,3
Summa	30	100,0

Mat:

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	16	53,3
Kryssat	14	46,7
Summa	30	100,0

Annat syfte:

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	22	73,3
Kryssat	8	26,7
Summa	30	100,0

Ange vilket:

Besök med släkten från Skåne

Boende

Fotboll, Midsommar

Hälsa på goda vänner

Midsommarfirande

Midsommarfirande

Midsommarfirandet

Visa vänner

Fråga 7. Hur fick du reda på att Pershyttan finns? Sätt ett eller flera kryss. Genom bekanta.

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	55	72,4
Kryssat	21	27,6
Summa	76	100,0

Genom en förening:

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	75	98,7
Kryssat	1	1,3
Summa	76	100,0

Internet:

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	74	97,4
Kryssat	2	2,6
Summa	76	100,0

Radio/TV:

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	76	100
Kryssat	0	0
Summa	76	100

Artikel i tidning/tidskrift:

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	68	89,5
Kryssat	8	10,5
Summa	76	100,0

Annonser/reklam:

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	73	96,1
Kryssat	3	3,9
Summa	76	100,0

Besök på turistbyrå:

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	63	82,9
Kryssat	13	17,1
Summa	76	100,0

Vägskyltar:

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	67	88,2
Kryssat	9	11,8
Summa	76	100,0

Turist-informationstavla:

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	69	90,8
Kryssat	7	9,2
Summa	76	100,0

Kom hit av en tillfällighet/impuls:

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	65	85,5
Kryssat	11	14,5
Summa	76	100,0

Annat sätt:

Svar	Frekvens	Procent
Ej kryssat	54	71,1
Kryssat	22	28,9
Summa	76	100,0

Änge vilket:

Alltid vetat om
Bergslags samarbete
Boende
Bor i Nora
Bor i Nora
Bor i Nora
Bor i Nora
Bor i Nora = närheten
Född i Norabo
Genom arbetet
Genomresa
Historieintresse
Mamma född här bredvid Nora som barn
Planerat
Rekommendation från butik i Nora att maten är suverän i restaurangen i Pershyttan
Slaktforskning
Tipsad av naturskyddspersonerna i Kvistnaren
Vapenaffären
Vi är Norabor
Via NBVS tåg från Nora
Är mycket ute och åker omkring med bil och till fots

**Fråga 6. Vad anser du om följande egenskaper hos Pershyttan?
Guidad visning:**

Svar	Frekvens	Procent
Mycket dåligt	0	0,0
Dåligt	0	0,0
Varken bra eller dåligt	0	0,0
Bra	13	19,1
Mycket bra	8	11,8
Vet ej	47	69,1
Summa	68	100,0

Informationen på plats om Pershyttan:

Svar	Frekvens	Procent
Mycket dåligt	0	0,0
Dåligt	0	0,0
Varken bra eller dåligt	1	1,3
Bra	46	61,3
Mycket bra	24	32,0
Vet ej	4	5,3
Summa	75	100,0

Tillgänglighet för personer med funktionshinder:

Svar	Frekvens	Procent
Mycket dåligt	0	0,0
Dåligt	2	2,9
Varken bra eller dåligt	4	5,8
Bra	18	26,1
Mycket bra	2	2,9
Vet ej	43	62,3
Summa	69	100,0

Parkeringsmöjligheter:

Svar	Frekvens	Procent
Mycket dåligt	0	0,0
Dåligt	1	1,3
Varken bra eller dåligt	1	1,3
Bra	37	49,3
Mycket bra	33	44,0
Vet ej	3	4,0
Summa	75	100,0

Tillgänglighet med cykel:

Svar	Frekvens	Procent
Mycket dåligt	0	0,0
Dåligt	0	0,0
Varken bra eller dåligt	0	0,0
Bra	19	27,5
Mycket bra	18	26,1
Vet ej	32	46,4
Summa	69	100,0

Tillgänglighet med veteranjärnvägen:

Svar	Frekvens	Procent
Mycket dåligt	1	1,4
Dåligt	1	1,4
Varken bra eller dåligt	2	2,9
Bra	19	27,1
Mycket bra	7	10,0
Vet ej	40	57,1
Summa	70	100,0

Tillgänglighet med kollektivtrafik i övrigt:

Svar	Frekvens	Procent
Mycket dåligt	5	7,2
Dåligt	6	8,7
Varken bra eller dåligt	1	1,4
Bra	3	4,3
Mycket bra	1	1,4
Vet ej	53	76,8
Summa	69	100,0

Fråga 9. I vilken grad instämmer du med följande påståenden? Det var lätt att hitta information om Pershyttan före mitt besök:

Svar	Frekvens	Procent
Inte alls	2	2,9
Delvis	19	27,5
Helt och hållet	31	44,9
Vet ej	17	24,6
Summa	69	100,0

Det var lätt att hitta till Pershyttan:

Svar	Frekvens	Procent
Inte alls	0	0,0
Delvis	5	9,8
Helt och hållet	46	90,2
Vet ej	0	0,0
Summa	51	100,0

Pershyttan motsvarade mina förväntningar:

Svar	Frekvens	Procent
Inte alls	0	0,0
Delvis	10	13,0
Helt och hållet	66	85,7
Vet ej	1	1,3
Summa	77	100,0

Redan innan jag kom hit visste jag att Pershyttan är ett kulturresevat:

Svar	Frekvens	Procent
Inte alls	22	28,9
Delvis	13	17,1
Helt och hållet	38	50,0
Vet ej	3	3,9
Summa	76	100,0

Jag känner till andra kulturresevat än Pershyttan:

Svar	Frekvens	Procent
Inte alls	6	7,8
Delvis	29	37,7
Helt och hållet	39	50,6
Vet ej	3	3,9
Summa	77	100,0

Det finns tillräckligt med aktiviteter i byn för barn:

Svar	Frekvens	Procent
Inte alls	3	4,3
Delvis	7	10,0
Helt och hållet	2	2,9
Vet ej	58	82,9
Summa	70	100,0

Det finns tillräckligt med aktiviteter i byn i övrigt:

Svar	Frekvens	Procent
Inte alls	3	4,3
Delvis	6	8,6
Helt och hållet	11	15,7
Vet ej	50	71,4
Summa	70	100,0

Jag är nöjd med utbudet av mat och fika:

Svar	Frekvens	Procent
Inte alls	5	7,0
Delvis	3	4,2
Helt och hållet	41	57,7
Vet ej	22	31,0
Summa	71	100,0

Jag kan tänka mig att besöka Pershyttan igen:

Svar	Frekvens	Procent
Inte alls	1	1,3
Delvis	10	13,0
Helt och hållet	60	77,9
Vet ej	6	7,8
Summa	77	100,0

Jag kan tänka mig att rekommendera andra att besöka Pershyttan:

Svar	Frekvens	Procent
Inte alls	2	2,5
Delvis	5	6,3
Helt och hållet	71	89,9
Vet ej	1	1,3
Summa	79	100,0

Fråga 10. Hur tycker du att Pershyttan kan förbättras som resmål?

Tillgång till info utanför öppettider
Gåna något informationsmaterial tillgängligt om mer kommer när husen är stängda tex. broschyr om naturstigen.
Mer info i press och olika media
Bättre med gula pilar efter plats 28? En del pilar såg man knappt då det växer buskar och träd i vägen.
Lite mer pilar
Behöver det förbättras?
Mer aktuell information på internet. Tex om varifrån guidningen till Lockgruvan utgår. Vi visste inte att det var från Vågghuset.
Det är en vacker bygd med genuint hus som är mycket fint bevarade.
Bättre för rullstolar
Information tillgänglig då våghuset inte är öppet.
Allow entrance to measugn. Outside guided tours

Fråga 11. Har du rest till Pershyttan tillsammans med någon annan?

Svar	Frekvens	Procent
Ja, organiserat	4	5
Ja, ej organiserat	68	85
Nej	8	10
Summa	80	100

Antal vuxna:

Medelvärde	2,633803
Minimum	0
Maximum	32
Antal	71

Antal barn:

Medelvärde	0,3
Minimum	0
Maximum	5
Antal	70

Fråga 12. Gjorde du din resa till Pershyttan på din fritid eller i tjänsten?

Svar	Frekvens	Procent
Fritiden	77	95,1
Tjänsten	4	4,9
Summa	81	100,0

Fråga 13. Var ligger platsen varifrån du startade din resa till Pershyttan?

Svar	Frekvens	Procent
Dalarna	3	5,0
Jönköping	3	5,0
Närke	6	10,0
Skåne	1	1,7
Stockholm	3	5,0
Södermanland	3	5,0
Värmland	4	6,7
Västmanland	16	26,7
Västra Götaland	3	5,0
Örebro	14	23,3
Östergötland	3	5,0
Nederländerna	1	1,7
Summa	60	100,0

Fråga 14. När du startade din resa från platsen du angav i fråga 13, i vilken grad var syftet med resan att besöka just Pershyttan? (anges i procent)

Svar	Frekvens	Procent
0	5	7,2
10	1	1,4
20	0	0,0
30	7	10,1
40	3	4,3
50	11	15,9
60	2	2,9
70	12	17,4
80	0	0,0
90	1	1,4
100	27	39,1
Summa	69	100,0

Fråga 15. Hur många andra besöksmål har du under din resa?

Svar	Frekvens	Procent
Inga	18	24,3
Ett eller flera	56	75,7
Summa	74	100,0

Vilka:

4 dagar i Bergslagen inom Örebro län
 Allt som Nora har att erbjuda
 Bengtstors
 Bruk och gruvor i Bergslagen
 Fåbod, Njupeskärs vattenfall
 Grythyttan, Bofors
 Grythyttan, Veteranjärnvägen
 Hällefors, Wadköping, Nora, Örebro, Klisbergen konferens & lodge
 Höga kusten
 Jävle, Nora
 Kulen besök o Bergslagen
 Loka brunn, Grythyttan, Wadköping
 Nora
 Nora
 Nora
 Nora
 Nora
 Nora
 Nora
 Nora
 Nora
 Nora
 Nora
 Nora
 Nora
 Nora
 Nora
 Nora stad
 Nora stad, Parkfästen, Rusa Kulen, Bryggeriet, Nora, Örebro (open art)
 Nora, Askersund, Klassbol
 Nora, Boda kyrkby

Fråga 19. Ungefär hur stora har dina övriga kostnader varit under resan till Pershyttan och under besöket i Pershyttan (för t. ex. mat, dryck, souvenirer, inträden)?

Medelvärde	612,5
Minimum	0
Maximum	7500
Antal	64

Fråga 20. Tänk nu igen på platsen du startade din resa ifrån, dvs platsen du angav i fråga 13. Finns det besöksmål som starkt liknar Pershyttan och som ligger närmare din startplats än vad Pershyttan gör?

Svar	Frekvens	Procent
Ja, många	9	13,8
Ja, några	9	13,8
Ja, enstaka	14	21,5
Nej, inga	15	23,1
Vet ej	18	27,7
Summa	65	100,0

Fråga 21. Vilket är ditt kön?

Svar	Frekvens	Procent
Kvinna	43	58,1
Man	31	41,9
Summa	74	100,0

Fråga 22. Vilket år är du född?

Medelvärde	1954,710526
Minimum	1929
Maximum	2003
Antal	76

Fråga 23. Vilken är din hemkommun?

Askersund
Avesta
Borlänge
Borås
Borås
Borås
Danderyd
Eskestuna
Fagersta
Fagersta
Falköping
Finspång
Finspång
Gislaved
Gräbro/ Lerum
Grödinge, Botkyrka
Halmstad
Helsingborg
Jönköping
Karlskoga
Karlstad
Katrineholm
Katrineholm
Kil

Nora, Gryttorp
 Nora, Gyttorp och Staksberg
 Nora, Karlskoga, Örebro
 Nora, Kilsberg
 Nora, Vigselakt i kyrkan
 Ramsjön
 Reser bara runt och uppläcker saker för tillfället
 Rosengården, Nora
 Sala silvergruva, Sigtuna, Märbacka, Rottneros
 Se Gyttorp och Nora
 Sigtuna, Sala,
 Sjöljansbygd
 Simnebohyttan, Nora, Falun
 Stråssa
 Vad vi hittar efter vägen
 Vidare över Nora, Järnboås, Kopparberg och Lindesberg
 Örebro och Nora

Fråga 16. Hur reste du till Pershyttan?

Resetid (minuter):	92,3125
Medelvärde	0
Minimum	1680
Maximum	80
Antal	80

Resekostnad (kr):

Medelvärde	115,375
Minimum	0
Maximum	2200
Antal	80

Fråga 17. Hur många övernattningsnätter ingick i resan till Pershyttan?

Svar	Frekvens	Procent
Ingen	40	61,5
En eller flera	25	38,5
Summa	65	100,0

Fråga 18. Kostade övernattningsnätterna något?

Svar	Frekvens	Procent
Ja	23	76,7
Nej	7	23,3
Summa	30	100,0

Logikostnader:

Medelvärde	1584,737
Minimum	160
Maximum	9000
Antal	19

